

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی

در ۶ رشته:

۱- فقه و حقوق امامی	۲- فقه و حقوق شافعی	۳- فقه و حقوق حنفی
۴- فقه و حقوق مالکی	۵- فقه و حقوق حنبلی	۶- فقه و حقوق زیدی

گروه علوم انسانی

مصوب چهارصد و چهاردهمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی

مورخ ۱۳۸۰/۴/۳

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی

گروه: علوم انسانی

کمیته تخصصی: الهیات و معارف اسلامی

رشته: فقه و حقوق مذاهب اسلامی - در ۶ رشته: ۱- فقه و حقوق امامی، ۲- فقه و حقوق شافعی،

۳- فقه و حقوق حنفی، ۴- فقه و حقوق مالکی،

۵- فقه و حقوق حنبلی، ۶- فقه و حقوق زیدی

دوره: کارشناسی

شورای عالی برنامه ریزی در چهارصد و چهاردهمین جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ براساس طرح دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی در ۶ رشته؛ که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی در ۶ رشته از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۰/۴/۳ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است. و با ابلاغ آن برنامه دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی مصوب جلسه ۲۸۶ مورخ ۱۳۷۳/۸/۱۵ برای این گروه از دانشجویان منسوخ می‌شود و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مشمول ماده ۱ می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی در ۶ رشته با سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره چهارصد و چهاردهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی
مورخ ۱۳۸۰/۴/۳
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی در ۶ رشته:
۱- فقه و حقوق امامی، ۲- فقه و حقوق شافعی، ۳- فقه و حقوق حنفی، ۴- فقه و
حقوق مالکی، ۵- فقه و حقوق حنبلی، ۶- فقه و حقوق زیدی که از طرف گروه
علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رأی صادره چهارصد و چهاردهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ در مورد
برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته فقه و حقوق مذاهب اسلامی صحیح است، به مورد اجرا گذاشته
شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر علی شریعتمداری
رییس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اوّل

مشخصات کلی برنامه

دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی

مقدمه

انقلاب اسلامی ایران براساس وحدت، تعاون و تعاضد علمی همه مسلمانان پی ریزی شده و این اصل در خط مشی جمهوری اسلامی ایران کاملاً متبلور و تغییرناپذیر است.

۱. فقه و حقوق امامی
۲. فقه و حقوق شافعی
۳. فقه و حقوق حنفی
۴. فقه و حقوق مالکی
۵. فقه و حقوق حنبلی
۶. فقه و حقوق زیدی

به عنوان یکی از دوره‌های دانشگاهی با تأکید بر رعایت شیوه عمیق حوزوی، توأم با نظام دانشگاهی برنامه ریزی شده است.

۱. تعریف

یکی از علوم مهم اسلامی، علم فقه و حقوق یا برنامه عملی اسلام است که فقهاء مذاهب اسلامی آنرا از قرآن و سنت و سایر ادله استنباط کرده و به صورت ابواب فقهی از طهارت تا دیات تدوین نموده‌اند و آراء مختلف ائمه فقه موجب پیدایش مذاهب فقهی گردیده که دانشجویان این دانشکده پس از فراگرفتن فقه و حقوق مذهب خود به فقه و حقوق سایر مذاهب به صورت فقه و حقوق مقارن آشنا می‌شوند.

۲. اهمیت و ضرورت

از آنجا که یکی از مهمترین عوامل تفرقه مسلمین، تعصب پیروان مکتبهای فقهی در اثر جهل نسبت به یکدیگر و نشان دادن برداشتهای فقها به جای اصل دین و شریعت است، از این رو برای رسیدن به تقریب و وحدت اسلامی لازم است که دانشجویان با شناخت فقه و حقوق خود و آشنایی با فقه حقوق سایر مذاهب دریابند که اسلام با تشویق مسلمانان به اجتهاد، عملاً اجازه آزادی رأی و اندیشه را داده است و بنابراین نباید برداشتهای فقهی فقها را اصل دین و شریعت تلقی کرد. و اختلاف اجتهادی نباید موجب عداوت و دشمنی پیروان مذاهب نسبت به یکدیگر گردد.

۳. اهداف

۱. پرورش نسلی که در عین آگاهی از مذهب خود، از مبانی دیگر مذاهب اسلامی مطلع و با تلاشهای عملی و تحقیقی و تبلیغی خود به وحدت اسلامی کمک و از اسلام دفاع کنند.
۲. آمادگی برای تحقیق در رشته‌های فقه و حقوق مذاهب اسلامی و تطبیق آن با یکدیگر.
۳. آمادگی برای تبلیغ دینی در داخل و خارج از کشور در سطح مذاهب مختلف اسلامی.
۴. آمادگی برای تدریس در مدارس، مؤسسات آموزشی، مراکز دینی و فرهنگی.
۵. تربیت دانشجویان ایرانی و غیر ایرانی از مذاهب مختلف اسلامی به منظور نشر تفکر تقریب مذاهب اسلامی.

۴. طول دوره و شکل نظام

- دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی در ۶ رشته تحصیلی ۴ سال است و نظام آموزشی آن بر اساس آیین نامه آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی است.
- کلیه دروس در ۸ نیمسال ارائه می شود. و طول هر نیمسال ۱۶ هفته است.
- زمان تدریس هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت و عملی ۳۲ ساعت است.

۵. تعداد واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی فقه و حقوق مذاهب اسلامی ۱۳۵ واحد به شرح زیر است:

۵-۱. دروس عمومی ۱۰ واحد

۵-۲. دروس مشترک ۵۶ واحد

۵-۳. دروس اختصاصی ۶۹ واحد

۶. نقش و توانایی

دانشجویان طی دوره کارشناسی بر حسب استعداد و علاقه در یکی از رشته های اصلی تواناییهای ذیل را بدست خواهند آورد:

۶-۱. بدست آوردن معلومات بنیادی بمنظور ادامه تحصیل در دوره های کارشناسی ارشد و دکتری.

۶-۲. توانایی تدریس و تحقیق در مدارس و مؤسسات آموزشی، دانشگاهها، مراکز دینی، فرهنگی و تحقیقاتی.

۶-۳. کارشناسی در امور مذهبی، تبلیغی و فرهنگی برای داخل و خارج از کشور.

۶-۴. کارشناس امور تبلیغی و فرهنگی برای سفارتخانه ها، خانه های فرهنگ و رایزنیهای فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران بمنظور نشر تفکر مذاهب اسلامی و گسترش فرهنگ و معارف اسلامی.

۷. نحوه گزینش دانشجو

۱- ۷. دانشجویان این دوره با توجه به صلاحیت علمی و اخلاقی، از بین دیپلمه‌ها و طلاب علوم دینی مذاهب مختلف اسلامی مطابق مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و از طریق آزمون سراسری مؤسسات آموزش عالی کشور پذیرفته خواهند شد.

۲- ۷. شرایط اختصاصی آزمون هر سال از طریق واحدهای مجری تعیین و در دفترچه‌های آزمون سراسری، ثبت و باطلاع داوطلبان می‌رسد.

تبصره ۱- گزینش دانشجویان غیر ایرانی طبق آیین‌نامه ویژه‌ایست که توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و تصویب شده است.

تبصره ۲- چون دروس به دو گونه فارسی و عربی تدریس می‌شود دانشجویان این دوره باید به حد کافی با این دو زبان آشنا باشند.

تبصره ۳- دانشجویانی که در آزمون ورودی در برخی از مواد امتحانی نمره حد نصاب را نداشته باشند طبق ماده ۱۲ آیین‌نامه کارشناسی موظف‌اند تعدادی از واحدهای درسی را به تشخیص گروه آموزشی به عنوان دروس پیشنیاز دانشگاهی الزاماً بگذرانند.

و من الله التوفیق

فصل دوّم

جداول دروس

الف: درسهای عمومی

۱	اخلاق و تربیت اسلامی	۲ واحد
۲	فارسی	۳ واحد
۳	زبان خارجی	۳ واحد
۴	تربیت بدنی ۱ و ۲	۲ واحد
جمع		۱۰ واحد

ب: درسهای مشترک:

۱	زبان و ادبیات فارسی (۱ و ۲)	۴ واحد
۲	الدعوة الاسلامیة (روش تبلیغ)	۲ واحد
۳	فرهنگ ۱ و ۲	۴ واحد
۴	جهان اسلام در عصر حاضر	۲ واحد
۵	تاریخ تمدن و علوم اسلامی	۲ واحد
۶	تاریخ فرق و مذاهب اسلامی	۲ واحد
۷	منطق ۱ و ۲	۴ واحد
۸	عربی	۱۲ واحد
۹	متدلوژی و روش تحقیق	۲ واحد
۱۰	زبان تخصصی ۱ و ۲	۴ واحد
۱۱	آشنایی با ادیان	۲ واحد
۱۲	کلام (۱ و ۲)	۴ واحد
۱۳	تاریخ سیاسی و اجتماعی اسلام	۲ واحد
۱۴	تفسیر عمومی	۲ واحد
۱۵	مبادی فقه و اصول	۲ واحد
۱۶	آشنایی با تاریخ و علوم قرآن	۲ واحد
۱۷	آشنایی با علوم اسلامی (فلسفه و عرفان)	۲ واحد
۱۸	کلیات علم حقوق	۲ واحد
جمع		۵۶ واحد

ج: درسهای تخصصی

۱۸ واحد	فقه (امامی، شافعی، حنفی، مالکی، حنبلی وزیدی) (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷)	۱
۱۲ واحد	فقه مقارن (۱ و ۲ و ۳ و ۴)	۲
۸ واحد	اصول فقه (امامی، شافعی، حنفی، مالکی، حنبلی وزیدی) (۱، ۲، ۳ و ۴)	۳
۴ واحد	اصول فقه مقارن (۱ و ۲)	۴
۴ واحد	تاریخ فقه و فقها (کلیه مذاهب فقهی) (۱ و ۲)	۵
۴ واحد	آیات الاحکام (۱ و ۲)	۶
۳ واحد	علم الحدیث المقارن	۷
۲ واحد	حقوق جزای اختصاصی اسلام	۸
۲ واحد	حقوق جزای عمومی اسلام	۹
۲ واحد	حقوق تجارت	۱۰
۲ واحد	آئین دادرسی در اسلام	۱۱
۲ واحد	حقوق بین الملل اسلام	۱۲
۴ واحد	قواعد فقه (۱ و ۲)	۱۳
۲ واحد	حقوق تطبیقی	۱۴
<hr/>		
۶۹ واحد		جمع

الف - دروس عمومی

کد درس	نام درس	واحد	ساعت		جمع
			نظری	عملی	
۰-۱	معارف اسلامی (۱)	*	-	-	-
۰-۲	معارف اسلامی (۲)	*	-	-	-
۰-۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۳۲	-	۳۲
۰-۴	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	*	-	-	-
۰-۵	تاریخ اسلام	*	-	-	-
۰-۶	متون اسلامی (آموزش زبان عربی)	*	-	-	-
۰-۷	فارسی	۳	۴۸	-	۴۸
۰-۸	زبان خارجی	۳	۴۸	۴۸	۹۶
۰-۹	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۳۲	۳۲
۰-۱۰	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۳۲	۳۲
جمع		۱۰	۱۱۲	۹۶	۲۴۰

* به دلیل عرضه این دروس به صورت پایه و تخصصی و با محتوای عالیترا، از ستون واحدهای عمومی حذف گردید. ضمناً سرفصل این دروس مطابق سرفصلهای مصوب شورای عالی برنامه ریزی ارائه می شود.

ب - دروس مشترک

پیشنیاز یا زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	۳۲	۳۲	۲	زبان و ادبیات فارسی (۱)	۰-۱۱
زبان و ادبیات فارسی (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	زبان و ادبیات فارسی (۲)	۰-۱۲
-	-	۳۲	۳۲	۲	الدعوة الاسلامیة (روش تبلیغ)	۰-۱۳
-	-	۳۲	۳۲	۲	فرهنگ تقریب (۱)	۰-۱۴
فرهنگ تقریب (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	فرهنگ تقریب (۲)	۰-۱۵
-	-	۳۲	۳۲	۲	جهان اسلام در عصر حاضر	۰-۱۶
-	-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ تمدن و علوم اسلامی	۰-۱۷
-	-	۳۲	۳۲	۲	مبادی فقه و اصول	۰-۱۸
-	-	۳۲	۳۲	۲	منطق (۱)	۰-۱۹
منطق (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	منطق (۲)	۰-۲۰
-	-	۳۲	۳۲	۲	صرف و نحو (۱)	۰-۲۱
صرف و نحو (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	صرف و نحو (۲)	۰-۲۲
صرف و نحو (۲)	-	۳۲	۳۲	۲	صرف و نحو (۳)	۰-۲۳
-	-	۳۲	۳۲	۲	علوم بلاغی	۰-۲۴
-	-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ فرق و مذاهب اسلامی	۰-۲۵
-	-	۳۲	۳۲	۲	قرائت متون معاصر و جراید و مطبوعات	۰-۲۶
-	۳۲	۱۶	۴۸	۲	انشاء، سخنرانی و محاضره	۰-۲۷
-	-	۳۲	۳۲	۲	آشنایی با تاریخ و علوم قرآن	۰-۲۸
-	-	۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق	۰-۲۹
-	-	۳۲	۳۲	۲	زبان تخصصی (۱)	۰-۳۰
زبان تخصصی (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	زبان تخصصی (۲)	۰-۳۱
-	-	۳۲	۳۲	۲	آشنایی با علوم اسلامی (فلسفه و عرفان)	۰-۳۲
-	-	۳۲	۳۲	۲	آشنایی با ادیان	۰-۳۳
-	-	۳۲	۳۲	۲	کلام (۱)	۰-۳۴
کلام (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	کلام (۲)	۰-۳۵
-	-	۳۲	۳۲	۲	تفسیر عمومی	۰-۳۶
-	-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ سیاسی و اجتماعی اسلام	۰-۳۷
-	-	۳۲	۳۲	۲	کلیات علم حقوق	۰-۳۸
	۳۲	۸۸۰	۹۱۲	۵۶	جمع	

ج - دروس تخصصی

پیشنیاز یا زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	۳۲	۳۲	۲	حقوق جزای عمومی اسلام	۱-۱
-	-	۳۲	۳۲	۲	حقوق جزای اختصاصی اسلام	۱-۲
-	-	۳۲	۳۲	۲	آیین دادرسی در اسلام	۱-۳
-	-	۳۲	۳۲	۲	حقوق بین الملل اسلام	۱-۴
-	-	۳۲	۳۲	۲	حقوق تجارت	۱-۵
-	-	۶۴	۶۴	۴	فقه مقارن (۱)	۱-۶
فقه مقارن (۱)	-	۶۴	۶۴	۴	فقه مقارن (۲)	۱-۷
فقه مقارن (۲)	-	۳۲	۳۲	۲	فقه مقارن (۳)	۱-۸
فقه مقارن (۳)	-	۳۲	۳۲	۲	فقه مقارن (۴)	۱-۹
-	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه مقارن (۱)	۱-۱۰
اصول فقه مقارن (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه مقارن (۲)	۱-۱۱
-	-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ فقه و فقها (۱)	۱-۱۲
تاریخ فقه و فقها (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ فقه و فقها (۲)	۱-۱۳
-	-	۳۲	۳۲	۲	آیات الاحکام (۱)	۱-۱۴
آیات الاحکام (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	آیات الاحکام (۲)	۱-۱۵
-	-	۴۸	۴۸	۳	علم الحدیث المقارن	۱-۱۶
-	-	۳۲	۳۲	۲	حقوق تطبیقی	۱-۱۷
-	-	۶۴	۶۴	۴	فقه (۱)	۱-۱۸
فقه (۱)	-	۶۴	۶۴	۴	فقه (۲)	۱-۱۹
فقه (۲)	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۳)	۱-۲۰
فقه (۳)	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۴)	۱-۲۱
فقه (۴)	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۵)	۱-۲۲
فقه (۵)	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۶)	۱-۲۳
-	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۷)	۱-۲۴
-	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه (۱)	۱-۲۵
اصول فقه (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه (۲)	۱-۲۶
اصول فقه (۲)	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه (۳)	۱-۲۷
اصول فقه (۳)	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه (۴)	۱-۲۸
-	-	۳۲	۳۲	۲	قواعد فقه (۱)	۱-۲۹
قواعد فقه (۱)	-	۳۲	۳۲	۲	قواعد فقه (۲)	۱-۳۰
	-	۱۱۰۴	۱۱۰۴	۶۹	جمع	

فصل سوّم

سرفصل دروس

اخلاق و تربیت اسلامی (کد درس : ۳ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با اصول و مبانی اخلاق و تربیت اسلامی

سرفصل دروس:

فضیلت علم و دانش - فضیلت علماء و دانشمندان - آداب و وظایف مشترک معلم و متعلم - آداب و وظایف ویژه معلم - آداب و وظایف ویژه متعلم - وظایف معلم در تدریس و جلسه درس - روابط معلم و متعلم - آداب بحث و مناظره - شرایط بحث و مناظره - آثار سوء بحث و مناظره نادرست - آداب و آئینهای نگارش و نگاهداری کتب - اقسام علوم و رعایت اولویتها در فراگیری آنها - آداب سکنی و اقامت در مدارس - آشنائی با کتب تعلیم و تربیت اسلامی - مقایسه شیوه روش تعلیم و تعلم حوزوی و دانشگاهی

منبع اصلی:

منیة المرید فی ادب المفید و المستفید : شهید ثانی و یا ترجمه آن تحت عنوان آداب تعلیم و تعلم در اسلام.

منابع فرعی:

۱- تذکرة السامع و المتکلم فی ادب العالم و المتعلم: بدرالدین بن ابی اسحاق کنانی

۲- آداب المعلمین : محمد بن سحنون

۳- التریبة فی الاسلام او التعلیم علی رأی القابسی: احمد فؤاد اهوانی

۴- احیاء علوم الدین : ابو حامد غزالی

فارسی (کد درس : ۷ - ۰)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مهمترین قواعد صرف و نحو و نگارش زبان فارسی، به منظور جلوگیری از خطا و لغزش در بیان و قلم.

سرفصل دروس:

تعریف کلمه و جمله - اقسام کلمه - فعل: ماده و تعریف آن - اقسام فعل از نظر زمانهای مختلف: ماضی و اقسام آن، مضارع و اقسام آن، امر و اقسام آن، لازم و متعدی، معلوم و مجهول - اسم و اقسام آن: مفرد و جمع، بسیط و مرکب، جامد و مشتق، خاص و عام، معرفه و نکره، ذات و معنی، مصغر - صفت و اقسام آن: بیانی، اشاره، عددی - ضمیر و اقسام آن: شخصی، مشترک، اشاره - روش نگارش کلمات: اتصال و انفصال، رسم الخط همزه، رسم الخط الف، تشدید، تنوین، کلمات مختوم به واو، کلمات مختوم به هاء، بیان حرکت، واو معدله - قید و اقسام آن: مختص و مشترک، ساده و مرکب، اقسام قید بر حسب معنی - حرف و اقسام آن: ربط، اضافه، پیشوندها و پسوندها، اصوات، شبه جمله‌ها - جمله و اقسام آن و ترکیب آنها، ارکان جمله، مسند و مسندالیه، فاعل و مفعول و اقسام آن - روش نقطه گذاری: نقطه، ویرگول، دو نقطه، خط فاصله، علامتهای استفهام و تعجب، گیومه، پرانتز، قلاب و ...

منابع:

دستور زبان فارسی تألیف پنج استاد، دستور زبان فارسی تألیف د. حسن انوری و د. حسن احمدی گیوی، دستور زبان و ساختمان زبان فارسی تألیف حسین عماد افشار، ادب و نگارش تألیف د. حسن احمدی گیوی، دستور زبان فارسی تألیف د. محمد جواد مشکور

زبان خارجی (کد درس : ۸ - ۰)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

پیشیناز: ندارد

هدف: کسب مهارت خواندن در زبان انگلیسی در سطح متوسط به منظور استفاده از متون غیر تخصصی و نوشتن در حد پاراگراف و درک گفتار غیر تخصصی در حد ۳۰۰۰ واژه و کسب مهارت لازم به منظور مکالمه به زبان انگلیسی در امور روزمره

سرفصل دروس:

این درس سه بخش خواندن، دستور و نگارش و گفت و شنود را شامل می‌گردد.

الف: بخش خواندن از سطح متون ساده به منظور آماده سازی و افزایش سرعت خواندن و تدریس فنون لازم جهت کسب مهارت خواندن شروع می‌گردد و تا سطح متوسط خوب ادامه می‌یابد.

ب: بخش دستور و نگارش شامل مروری کامل بر دستور زبان همراه با تمرینات لازم به منظور کاربرد نکات دستوری در دیگر مهارت‌های زبانی خواهد بود. بخش پایانی دستور زبان باید تأکید بر فن نگارش و ترکیب جملات ساده به مرکب و پیچیده و در نهایت نگارش پاراگراف نماید.

ج: در بخش گفت و شنود الگوهای زبانی که در بخش دستور و نگارش تدریس شده‌اند با استفاده از نوارهای مربوط مجدداً در آزمایشگاه زبان به مقدار کافی تمرین و تکرار خواهند شد. علاوه بر آن باید از متون ساده ضبط شده برای تقویت درک مطلب استفاده گردد. توصیه می‌شود که از متون بخش خواندن در آزمایشگاه استفاده گردد.

ضمناً دانشجو موظف است خود رأساً و با راهنمایی استاد به نوارهای مختلف صوتی و تصویری گوش داده و گزارش شفاهی و کتبی آن را به کلاس ارائه دهد. این تکلیف به صورت هفتگی و مرتب انجام خواهد گرفت. هر یک از این سه مجموعه دارای نوار بوده و برای کار در آزمایشگاه زبان هم قابل استفاده است.

منابع:

به منظور اجرای سرفصل تعیین شده باید از یک مجموعه کامل درسی که برای دانشجویان خارجی تهیه شده استفاده گردد. ضروری است که نسبت به حذف نکات فرهنگی مضر توجه دقیق شود.

۱- مجموعه کتابهای Streamline

۲- مجموعه کتابهای Fast Forward

3 - Pathway

4 - Modern English 1 & 2

تربیت بدنی (۱) (کد درس : ۹ - ۰)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- ۱- آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اهداف تربیت بدنی و نقش و اثر آن در زندگی فردی و اجتماعی
- ۲- فراگرفتن شیوه‌های حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن به منظور انجام وظائف فردی اجتماعی و شرعی
- ۳- فراگرفتن اصول حرکات بدنی (عملی و نظری) به منظور ایجاد تحرک و پویایی بیشتر در گذراندن اوقات فراغت و خود آزمائی در طول زندگی

سر فصل دروس:

درس تربیت بدنی طبیعتاً نظری - عملی است و دانشجویان در ضمن مشارکت در فعالیتهای حرکتی و ورزشی با مفاهیم زیر آشنا می‌شوند :

- اصول و فلسفه تربیت بدنی از دیدگاه مکتب
- اهداف تربیت بدنی در رابطه با جامعه و دانشگاه
- ارتباط بهداشت و تربیت بدنی و ورزش
- اصول حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن
- شناخت اوقات فراغت ، نقش ورزش در این رابطه
- آشنائی با برنامه‌ها و فعالیت‌های تقویتی و ورزشی
- اصول خود آزمائی جسمی و حرکتی

منابع:

جزوه درسی آشنائی با تربیت بدنی و ورزش .

تربیت بدنی (۲) (کد درس : ۱۰ - ۰)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

پیشیناز: ندارد

هدف:

- ۱- ایجاد فرصت مناسب ورزشی برای کسب تجارب فردی و اجتماعی در رابطه با اهداف تربیت بدنی و ورزش
- ۲- آشنائی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزشهای پایه
- ۳- آشنائی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزشهای گروهی یا انفرادی متداول در دانشگاه با توجه به امکانات موجود.

سر فصل دروس:

- درس تربیت بدنی عمومی طبیعتاً نظری - عملی است و دانشجویان در ضمن مشارکت در ورزشهای پایه و گروهی و انفرادی با مفاهیم زیر آشنا می شوند:
- رفتار فردی و اجتماعی در محیط ورزش
 - موضوع ایمنی و بهداشت در محیط ورزش
 - رابطه ورزش با تغذیه و افزایش یا کاهش وزن بدن
 - عوامل تهدید کننده قلبی و عروق و رابطه آنها با ورزش
 - چاقی و عوارض جسمی آن
 - آشنائی با مقررات و فنون و مقررات ورزشی
 - دو و میدانی، ژیمناستیک، شنا
 - فوتبال، والیبال، بسکتبال، هندبال، تنیس روی میز، بدمینتون، کوهنوردی، تنیس، اسکی، ورزشهای رزمی و غیره ...

منابع:

جزوه درسی آشنائی با تربیت بدنی و ورزش.

زبان و ادبیات فارسی (۱) (کُد درس : ۱۱ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با نمونه‌هایی از متون نثر و نظم فارسی در دوره معاصر (از حدود دوره مشروطیت تا زمان حاضر)

سرفصل دروس:

قرائت و درک مفاهیم نمونه‌هایی از آثار نثر: قائم مقام فراهانی، لسان‌الملک سپهر، امیر نظام گروسی، میرزا یحیی دولت‌آبادی، محمد تقی بهار، علی‌اکبر دهخدا، محمد قزوینی، عباس اقبال آشتیانی، محمد علی فروغی، محمد علی جمالزاده، عبدالرحمن فرامرزی و نمونه‌هایی از آثار نظم: فرصت شیرازی، شوریده، شیرازی، محمد تقی بهار، رشید یاسمی، پروین اعتصامی، امیری فیروزکوهی، محمد حسین شهریار

منابع:

گزیده متون زبان و ادبیات فارسی، گردآوری سعید نفیسی، از انتشارات زوآر - گزیده‌های نظم و نثر برای فارسی عمومی: تألیف منوچهر دانش‌پژوه - دریای گوهر: تألیف د. حمیدی شیرازی - شاهکارهای نظم و نثر فارسی: انتشارات مؤسسه امیرکبیر - گزیده‌های نظم و نثر فارسی: تألیف مهدی ماخوزی

زبان و ادبیات فارسی (۲) (کُد درس : ۱۲ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: زبان و ادبیات فارسی (۱)

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با نمونه‌هایی از متون نثر و نظم پیشینیان (از حدود قرن چهارم هجری تا اوایل دوره مشروطیت).

سرفصل دروس:

قرائت و درک مفاهیم نمونه‌هایی از آثار نثر: مقدمه شاهنامه ابو منصور، ترجمه تاریخ طبری بلعمی، ترجمه تفسیر طبری، تاریخ ابوالفضل بیهقی، سفرنامه ناصر خسرو، کیمیای سعادت امام محمد غزالی، کلیله و دمنه، چهار مقاله نظامی عروضی، اخلاق ناصری خواجه نصیر، گلستان سعدی و ...
و نمونه‌هایی از آثار نظم: رودکی، فردوسی، ناصر خسرو، سعدی، مولوی، حافظ، جامی وحشی بافقی، کلیم کاشانی، صائب تبریزی و ...

منابع:

منابع مذکور در زبان و ادبیات فارسی (۱)

الدعوة الإسلامية (روش تبلیغ) (کُد درس : ۱۳ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با روش تبلیغ و اهمیت و رسالت آن در جامعه

سرفصل دروس:

مقدمه: اهمیت تبلیغات و نقش آن در دنیای امروز

۱- عناصر تبلیغ:

الف - مبلغ: تعریف مبلغ - ویژگیها و صفات مبلغ - جایگاه مبلغ - رسالت، وظایف و حدود مسئولیت مبلغ

ب - مخاطب: تعریف مخاطب - تقسیمات مخاطب (فرد - گروه - نهاد)

ج - موضوع: تعریف موضوع - مطابقت موضوع با موازین اسلام - پر محتوا بودن موضوع - انحرافی نبودن

موضوع - موضوعات تفرقه برانگیز

د - ابزار: تعریف ابزار - اهمیت ابزار - نقش ابزار در جامعه اسلامی - ابزار تبلیغ - ابزار در تبلیغات اسلامی -

ابزار در تبلیغات استکباری

ه - شیوه: تعریف شیوه تبلیغ - شیوه‌های تبلیغات اسلامی - شیوه‌های تبلیغات استکباری

و - هدف: تعریف هدف - هدف در تبلیغات اسلامی - هدف در تبلیغات غیر اسلامی و استکباری

ز - زمان: شرایط زمانی تبلیغ - فرصتهای مناسب تبلیغ

ح - مکان: تبلیغ در داخل - تبلیغ در خارج کشور

۲- دامنه قلمرو تبلیغ:

تبلیغ در محیط اسلامی - تبلیغ در محیط غیر اسلامی - تبلیغ در محیط استکباری

۳- ضرورت تبلیغ

۴- اتمام حجت در تبلیغ

۵- روش تبلیغی قرآن و سنت

۶- نقش روحانیت در تبلیغ: دیدگاههای تبلیغی حضرت امام (علیه السلام) - دیدگاههای تبلیغی مقام معظم رهبری

حضرت آیت الله خامنه‌ای دامت برکاته

۷- درسهای تبلیغی در زندگی پیامبران (ع)

- ۸- درسهای تبلیغی در زندگی پیامبر اسلام (ص)
- ۹- موضع مبلغ در برابر دشواریها و شرایط موفقیت در امر تبلیغ
- ۱۰- نقش تبلیغ در مقابله با خطر تهاجم فرهنگی غرب
- ۱۱- نقش تبلیغ در رفع شبهات و اختلافات و ایجاد زمینه‌های تقرب بین مذاهب اسلامی

منابع :

- ۱- قرآن کریم
- ۲- احادیث شریف نبوی
- ۳- صحیفه نور، مجموعه بیانات و مکتوبات حضرت امام خمینی (علیه السلام)
- ۴- بیانات مقام معظم رهبری در خصوص جایگاه مبلغ و اهمیت تبلیغ
- ۵- گامهایی در راه تبلیغ (اسلوب الدعوة في القرآن) تألیف علامه محمد حسین فضل الله، ترجمه دکتر احمد بهشتی
- ۶- نخستین گام در شناخت تبلیغ، دیدگاههای حضرت امام خمینی (علیه السلام) پیرامون تبلیغات، هشتمین کنفرانس اندیشه اسلامی، به کوشش سید جلال چاوشیان و دیگران
- ۷- شرایط موفقیت تبلیغ، تألیف محمد رضا ناجی
- ۸- اصول الدعوة، تألیف دکتر عبدالکریم زیدان
- ۹- قرآن و تبلیغ، محسن قرائتی
- ۱۰- الدعوة والدعوة الإسلامية المعاصرة - دکتر محمد حسن الحمصی .
- ۱۱- انقلاب فرهنگی و تبلیغی، دکتر عبدالکریم بی آزار شیرازی .

فرهنگ تقریب (۱) (کُد درس: ۱۴ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنائی با فرهنگ تقریب و راههای عملی آن

سرفصل دروس:

مقدمه:

الف - دعوت به وحدت

۱- دعوت به وحدت در قرآن.

۲- دعوت به وحدت در حدیث.

۳- دعوت به وحدت در سیره پیامبر اکرم (ص) و ائمه (ع) و عالمان راستین.

۴- دعوت به وحدت در فقه.

ب - پیشگامان تقریب

۱- ائمه و پیشوایان مذاهب اسلامی.

۲- علمای پیشگام تسنن مانند: شیخ محمد عبده، شیخ مراغی بزرگ، شیخ عبدالمجید سلیم، شیخ

محمود شلتوت و شیخ محمد محمد مدنی و ...

۳- علمای پیشگام تشیع مانند: شیخ طوسی و طبرسی، شهیدین، علامه و محقق حلی، میرزای شیرازی اول

و دوم، شیخ محمد حسین کاشف الغطاء، سید عبدالحسین شرف الدین، آیت الله العظمی بروجردی، امام

خمینی و آیت الله خامنه‌ای و ...

۴- متفکرین و اندیشمندان اسلامی مانند: سید جمال الدین، اقبال، شیخ حسن البناء و ...

منابع اصلی:

قرآن کریم، نهج البلاغه، صحیفه سجادیه، دوره مجله رساله الاسلام، تفسیر مجمع البیان طبرسی، تفسیر قرآن کریم "شیخ محمود شلتوت"،
- الوحدة الاسلامية أو التقريب بين المذاهب السبعة، جمع و ترتیب: عبدالکریم بی آزار شیرازی، مؤسسه الاعلمی.

- ندای وحدت، آیت الله واعظ زاده خراسانی، چاپ مجمع جهانی تقرب.
- همبستگی مذاهب اسلامی، ترجمه مقالات دارالتقرب، تهران، امیرکبیر.
- شیخ محمود شلتوت طلایه دار تقرب، دکتر عبدالکریم بی آزار شیرازی
- بیداری اسلامی و مواجهه صحیح با اختلافات، دکتر یوسف قرضاوی

منابع دیگر:

- الوحدة الاسلامية أو التقريب بين المذاهب المسلمين شیخ عبدالکریم الزنجانی، مطبعة المعارف، بغداد.
- دستور الوحدة الثقافية بين المسلمين، محمد الغزالی، قاهره دارالانصار.
- حول الوحدة الاسلامية افکار و دراسات، تهران سازمان تبلیغات اسلامی.
- دعوة التقريب، محمد محمد مدنی، قاهره.
- حج در سنت، آیت الله واعظ زاده خراسانی، چاپ تهران وزارت ارشاد.
- اسلام آئین همبستگی، ترجمه مقالات دارالتقرب، تهران، انتشارات بعثت.
- مشعل اتحاد، استاد محمد رضا حکیمی و بی آزار شیرازی، تهران، مؤسسه انجام کتاب.
- توحیدکلمه، مجموعه مقالات به اهتمام بی آزار شیرازی ج ۱ و ۲، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- اصل الشیعه و اصولها، آیت الله کاشف الغطاء، تهران، مکتبه الرضوی.

فرهنگ تقریب (۲) (کُد درس: ۱۵ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فرهنگ تقریب (۱)

هدف: آشنائی با فرهنگ تقریب و راههای عملی آن

سرفصل دروس:

۱. بررسی موانع تقریب

- ۱- سیاستهای استعماری و استکباری.
- ۲- تعصبات قومی و فرقه‌ای.
- ۳- اتهامات.
- ۴- سوء تفاهمات.
- ۵- جدایی و بیگانگی مسلمانان از یکدیگر.

۲. راههای عملی تقریب

- ۱- تقریب در اصول اعتقادی و کلامی مانند: توحید و شرک، عدل و امامت، ایمان و کفر و خلافت.
- ۲- تقریب در قرآن و تفسیر و صیانت قرآن از تحریف.
- ۳- تقریب در سنت و عترت. حجیت قول معصوم و حجیت قول صحابه.
- ۴- تقریب در مجموعه‌های حدیثی و اساس عمل به حدیث.

۳. تقریب در مسائل فقهی

- ۱- تقریب در اجتهاد و تقلید.
- ۲- تقریب در اصول فقه.
- ۳- تقریب در مسائل مورد اختلاف فقهی.
- ۴- فقه مقارن.

منابع:

همان منابع مذکور در فرهنگ تقریب (۱)

جهان اسلام در عصر حاضر (کُد درس : ۱۶ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری ، همراه با تحقیق در یکی از موضوعات درس

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با تحولات فکری ، سیاسی و اجتماعی اسلام در سده‌های اخیر و موقع و وضع جهان اسلام در عصر حاضر

سرفصل دروس:

الف - زمینه‌های فکری و تاریخی تجدد خواهی در اسلام

- ۱- ریشه‌های فکری تجدد خواهی در قرآن ، حدیث ، تاریخ و آراء دانشمندان مسلمان
- ۲- بحث در باب نخستین تماس مسلمانان با علم اروپایی ، آغاز غرب گرایی
- ۳- جنبشهای عقیدتی - سیاسی در جهان اسلام ، وهابیان در عربستان ، سنوسی‌ها در لیبی ، مهدیون در سودان و ...

ب - جنبشهای فکری و اصلاح طلبانه :

- ۱- ضعف و انحطاط امپراتوری عثمانی و دیگر حکومتهای سرزمینهای اسلامی
- ۲- سلطه استعماری غرب بر جهان اسلام و آثار سیاسی - فرهنگی آن

ج - آغاز عکس العمل علما و جهان اسلام در برابر غرب و کوشش برای تجدید حیات اسلام

- ۱- جنبشهای فکری و اصلاحی در مصر (طنطاوی و پیروان او ، سید جمال‌الدین اسدآبادی ، محمد عبده ، عربی ، محمد رشید رضا ، عبدالرحمن کواکبی ، علی عبدالرزاق ، مصطفی کامل) ، کوشش برای تقریب مذاهب در جهان اسلام
- ۲- جنبشهای فکری و اصلاحی در ایران (زمینه‌های فکری و تاریخی ، جمال‌الدین ، مشروطیت ، روحانیت و مشروطیت ، نتایج و آثار)
- ۳- جنبشهای فکری و اصلاحی در هند و پاکستان (سراحمد خان ، دهلوی ابوالکلام ، آزاد ، جناح ، اقبال)

د- فروپاشی خلافت اسلامی (۱۳۴۲ ق / ۱۹۲۴ م) و نتایج و آثار آن

۱- علل و عوامل سقوط خلافت عثمانی

۲- عکس العمل جهان اسلام

۳- نتایج و آثار جدایی دین از سیاست در جهان اسلام

۴- کشاکش میان پان اسلامیسیم و دیگر ایدئولوژیها

الف - جنبشهای سیاسی - اسلامی در قرن بیست :

۱- نهضت شیخ شامل در قفقاز (رویارویی اسلام و کمونیسم)

۲- جنبش اسلامی ۱۹۲۰ عراق (قیام علما و مردم شیعه)

۳- تأسیس اخوان المسلمین در ۱۹۲۸ و عقاید آن

۴- اخوان المسلمین مصر از حسن البنا (۱۹۲۸) تا عمر تلمسانی (۱۹۸۵) ظهور سید قطب و تقسیم اخوان به

جناحهای رادیکال (قطبی ها) و محافظه کاران (هضیبی) گسترش رادیکالیسم از شکری مصطفی تا خالد

اسلامبولی

۵- اخوان المسلمین در سوریه : مصطفی السباعی و سوسیالیسم اسلامی ، رباط اخوان با رژیم های مختلف

سوریه ، تحول اخوان المسلمین از سباعی تا عصر حاضر

۶- اخوان المسلمین در سایر کشورهای (اردن ، عراق ، فلسطین ، عربستان ، پاکستان ، سودان و کویت و...)

۷- جنبشهای اسلامی در لبنان و عراق (جنبش شیعه و سنی)

۸- جنبشهای اسلامی در شبه قاره هند (پاکستان و افغانستان)

۹- جنبشهای اسلامی در کشورهای مسلمان جنوب شرق آسیا (اندونزی و مالزی)

ب - انقلاب اسلامی ایران و تأثیر آن بر جنبشهای اسلامی

در این مبحث به طور مختصر تأثیر انقلاب اسلامی بر جنبشهای اسلامی در خاور میانه و پاکستان ، افغانستان ،

کشورهای عربی خلیج فارس و به ویژه تأثیر بر اخوان المسلمین ، جنبش اسلامی لبنان و ... مورد بررسی قرار

می گیرد.

منابع :

تاریخ ملل و دول اسلامی (کارل بروکلیمان) ، تاریخ امپراطوری عثمانی و ترکیه جدید (استانفورد جی ، شاو) ، اسلام در جهان امروز (ویلفرد کنت ول اسمیت) ، اسلام در جهان امروز (مارسل بوازا) ، سیری در اندیشه‌های سیاسی عرب (حمید عنایت) ، الاسلام فی القرن العشرين (عباس محمود العقاد) ، تاریخ تفکر اسلامی در هند (عزیز احمد) ، اندیشه سیاسی در اسلام معاصر (حمید عنایت) ، نخستین رویاروییهای اندیشه گران ایران (عبدالهادی حائری) ، تشیع و مشروطیت در ایران (عبدالهادی حائری) ، مسلمانان هند بریتانیا (پی هاروی) ، تاریخ بیداری ایرانیان (ناظم الاسلام کرمانی) ، ایران و جهان اسلام (عبدالهادی حائری) ، زعماء الاصلاح فی العصر الحديث (أحمد أمين) ، الدعوة القومية فی المجتمع العربی (أحمد یونس) ، البلاد العربیه والدولة العثمانیه (ابو خلدون حصری) ، نشأة الحركة العربیه (محمد عزة دروزه) ، بلاد الشام و مصر من الفتح العثماني الى حمله نابليون (عبدالکریم رافق) ، طبایع الاستبداد (عبدالرحمن کواکبی) ، بناء النهضة العربیه (جرجی زیدان) ، تنبیه الأمة و تنزیه المله (آیت الله محمد حسین نائینی) ، ولایت فقیه (امام خمینی) ، الحكومة الاسلامیه (ابو الأعلى المودودی) ، تاریخ معاصر کشورهای عربی (فرهنگستان شوروی) ، رویارویی مسلکها و جنبشهای سیاسی در خاور میانه عربی (علی السمان) ، احزاب در کشورهای اسلامی (بنیاد دائرة المعارف اسلامی) ، انقلاب اسلامی در ایران (حامد الگار) ، النظم الاسلامیه (صبحی صالح) ، المانیة (محمد مهدی شمس الدین) ، نهضت‌های صد ساله (شهید مطهری) ، اندیشه های سیاسی در حوزه (موسوی نجفی) .

تاریخ تمدن و علوم اسلامی (کُد درس : ۱۷ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با چگونگی ظهور و سیر فرهنگ و تمدن در جهان اسلام

سرفصل دروس:

الف - مقدمات: مفهوم و تعاریف فرهنگ و تمدن در منابع اسلامی (معاجم، کتب ادب، قرآن و حدیث، ابن خلدون)، مفهوم فرهنگ و تمدن از نظر غربیان، علم و تمدن عرب جاهلی، مراکز مهم علم و تمدن مقارن ظهور اسلام (اسکندریه، انطاکیه، حران، مراکز سریانی، ایران و هند).

ب - دوره اخذ و اقتباس علم و تمدن: چگونگی آشنایی مسلمانان با علم و تمدن جهانی، جایگاه علم و تمدن در اسلام، علل و انگیزه‌های توجه مسلمانان به دانش آموزی، علوم اسلامی (قرآن و تفسیر، حدیث و اخبار، فقه و احکام، نخستین تصانیف و اهم مولفات اسلامی)، نهضت نقل و ترجمه علوم عقلی (آغاز توجه به نقل علوم، از منصور تا مأمون، بیت‌الحکمه، مترجمان بزرگ، اهم کتب ترجمه شده)، حدود استفاده مسلمانان از علوم عقلی.

ج - سازمانهای تعلیم و تربیت در جامعه اسلامی (مسجد، مکتب، مدرسه، بیمارستان، رصدخانه، کتابخانه، زاویه و خانقاه)، روش تربیتی اسلام، طبقه بندی علوم (فارابی، ابن سینا، فخر رازی، ابن خلدون).

د - علوم نقلی و انسانی: زبان و ادبیات (شعر و نثر)، حدیث و اخبار و رجال، فقه (مذاهب فقهی، جایگاه فقها و محدثان در جامعه اسلامی)، تاریخ و تاریخ نگاری، عرفان و تصوف.

الف - جهان‌شناسی و نجوم: جغرافیا و تاریخ طبیعی، آثار مهم جغرافیایی اسلامی، آغاز توجه مسلمانان به علم نجوم، منابع نخستین علم نجوم در اسلام، نجوم ایرانی، هندی و یونانی، نخستین منجمان مسلمان، بررسی و ارزیابی مهمترین آثار نجومی مسلمانان (زیج ابو معشر، بتانی، عبدالرحمن صوفی، ابن یونس، الغ

بیگ ، ...) ، احکام نجوم در اسلام و قلمرو اسلامی .

ب - طب و دارو سازی : زمینه تاریخی علم طب در اسلام (جندیشاپور ، مدرسه اسکندریه ، طب نبوی) ، مترجمان و آغاز پزشکی در اسلام ، پزشکی در سده‌های نخستین ، پزشکی پس از ابن سینا (مصر و شام ، اندلس و مغرب ، ایران و هند) ، ارزیابی نظریه‌ها ، شیوه‌ها و آثار پزشکی مسلمانان ، سهم و نقش پزشکی و داروسازی مسلمانان در جهان پزشکی .

ج - ریاضیات ، فیزیک ، کیمیا و شیمی : دامنه اخذ و اقتباس از ملل دیگر ، بزرگترین علمای ریاضی و فیزیک مسلمان (خوارزمی ، خیام ، بیرونی ، ابن هیثم ، جمشید کاشانی ، ...) ، خدمات و سهم مسلمانان به علوم ریاضی و فیزیک ، و شیمی جهانی .

د - فلسفه و کلام : تعارض فلسفه و کلام ، مکاتب فلسفی و کلامی ، غزالی و ابن رشد ، سهروردی و ملاصدرا ، سهم مسلمانان در نقل و تکامل فلسفه و کلام در میان ملل دیگر .

ه - حکومت و سازمانهای لشکری و کشوری : خلافت ، وزارت ، امارت ، تشکیلات قضا ، دیوان برید ، حسبه ، ... سازمانهای مالی ، مالیاتها و عوارض ، نقود و سکه‌ها .

و - هنرها : جایگاه هنرها در اسلام ، هنرها در عربستان پیش از اسلام ، منشأ هنرهای اسلامی ، معماری در اسلام (بنای مساجد ، کاخها ، مدارس ، زیابطها و کاروانسراها ، پلها ، زاویه‌ها و خانقاهها ، شهرسازی) ، نقاشی و صورتگری ، خوشنویسی ، سفال و کاشی ، فلزکاری ، شیشه‌گری و دیگر هنرهای مستظرفه .

ز - زندگی اقتصادی و احوال اجتماعی : مالکیت اراضی (ضیاع سلطانی ، اقطاعات ، املاک خاصه ، اوقاف) ، شیوه‌های آبیاری و کشاورزی ، صنعت و تجارت ، بازارها و بازرگانی بین‌المللی ، طبقات و گروههای اجتماعی (اشراف ، موالی ، بردگان ، اقلیتهای دینی و مذهبی) ، زندگی شهری و روستایی ، آداب و

رسوم ، اعياد و مراسم و سرگرمیها.

منابع :

تاریخ تمدن اسلامی (جرجی زیدان) ، العلم عند العرب (آلدومیلی) ، تاریخ العلوم عند العرب (عمر فروخ) ،
تمدن اسلام و عرب (گوستاولوبن) ، تمدن اسلامی (آدام متز) ، تاریخ طب اسلامی (ادوارد براون) ، تاریخ
پزشکی ایران (سیریل الگود) ، تاریخ نجوم اسلامی (کرلو آلفونسونلینو) ، متفکران اسلام (کارادووو) ، شیمیدانان
نامی اسلامی (جعفر آقایانی چاوشی) ، تاریخ علم در ایران (مهدی فرشاد) ، تاریخ علم کمبریج ، شش بال علم
(جرج سارتون) ، تاریخ تمدن (ویل دورانت) ، تاریخ دانشگاههای بزرگ اسلامی (عبدالرحیم غنیمه) ، زندگینامه
دانشمندان اسلامی (احمد بیرشک و ...) ، تاریخ علوم عقلی در اسلام (ذبیح الله صفا) ، انتقال علوم یونانی به
عالم اسلام (دلیسی اولیری) ، نسوی نامه (ابوالقاسم قربانی) ، التفهیم (بیرونی) ، تاریخ الحکما (شهرزوری) ، هنر
اسلامی (ارنست کونل) ، راهنمای صنایع اسلامی (دیماند) ، فرهنگ اسلام در اروپا (زیگرید هونکه) ، عبقریه
الاسلام فی أصول الحکم (منیر العجلانی) ، جغرافیا در تمدن اسلامی (مقبول أحمد) ، علم التاریخ عند
المسلمین (فرانزوزنتال) ، فلسفه تاریخ از نظر ابن خلدون (محسن مهدی) ، منابع فرهنگ اسلامی (م . شریف) ،
تاریخ فلسفه در اسلام (م. شریف) ، تاریخ فلسفه در جهان اسلام (حنا الفاخوری) ، تصوف اسلامی (رینولد
نیکلسون) ، کارنامه اسلام (عبدالحسین زرین کوب) ، تاریخ آموزش و پرورش در اسلام (احمد شلبی) ، محیط
پیدایش اسلام (شهید بهشتی) .

مبادی فقه و اصول (کُد درس : ۱۸ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آمادگی دانشجو برای ورود به مسائل علم فقه و اصول فقه از طریق آشنایی با مقدمات، مبادی و اصطلاحات این علوم.

سرفصل دروس:

(الف)

۱ - تعریف فقه، حکم شرعی، حکم تکلیفی و وضعی، اقسام حکم تکلیفی، نمونه‌هایی از حکم وضعی، موضوع علم فقه، فائده علم فقه، مرتبه علم فقه، سبک‌نگارش فقه و تقسیم آن.
۲ - توضیح اصطلاحات مربوط به عبادات، طهارت، زکوة، خمس، حج، صوم جهاد، امر به معروف و نهی از منکر.

۳ - مباحث مربوط به تاریخ اجمالی فقه و فهرست ابواب کتب فقهی به عنوان تکلیف از دانشجو خواسته شود.

(ب)

۱ - تعریف اصول فقه، موضوع اصول فقه، کتاب، سنت، اجماع، دلیل عقل، فائده اصول فقه، منفعت اصول فقه، مباحث الفاظ، اقسام وضع الفاظ برای معانی، حقیقت و مجاز، نشانه‌های حقیقت و مجاز، احوال پنجگانه لفظ و تعارض آنها، اصول لفظیه، مترادف و اشتراک، استعمال لفظ در بیشتر از یک معنا، حقیقت شرعی، حقیقت متشرعه، صحیح و اعم، مشتق.

۲ - توضیح اصطلاحات اصولی از بخش مبادی خصوصی اصول به انتخاب استاد.

۳ - بحث اجماع و دلیل عقل به طور مختصر و در حد تعاریف مطرح شود.

۴ - مباحث مربوط به آغاز نگارش اصول در شیعه و فهرست ابواب و فصول نمونه‌ای از کتب اصولی بعنوان تکلیف خواسته شود.

منابع:

کتاب مبادی فقه و اصول از دکتر علیرضا فیض «کلیه مباحث مربوط به فقه و اصول».

منطق (۱) (کُد درس : ۱۹ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روش تفکر صحیح

سرفصل دروس:

۱- مقدمات:

تعریف علم و اقسام آن از حصولی و حضوری - تصور و تصدیق و تقسیم هر یک به بدیهی و نظری - ماهیت و تعریف فکر و چگونگی وقوع خطا در آن - اشاره‌ای مختصر به رؤوس ثمانیه - تعریف و موضوع منطق - رابطه منطق و روان شناسی - آلی بودن منطق - کیفیت و علت پیدایش منطق در یونان - چگونگی انتقال منطق یونان به فرهنگ اسلامی - مهمترین کتابهای منطق در فرهنگ اسلامی - عناوین و مباحث اصلی منطق .

۲- مبحث الفاظ:

لفظ و معنی و ملازمه آنها - دلالت و اقسام سه گانه آن (عقلی، طبیعی، وضعی) - اقسام دلالت لفظ بر معنی (مطابقه، تضمن، التزام) - تقسیم لفظ به مفرد و مرکب و بیان اقسام لفظ مفرد و مرکب - اسم متواطی و اسم مشکک - لفظ مختص، لفظ مشترک، لفظ منقول، حقیقت و مجاز.

۳- مبحث تصورات:

اقسام تصور از جزئی و کلی وجوه امتیاز بین کل و کلی - نسب اربع - اقسام تقابل (سلب و ایجاب، عدم و ملکه، تضاد، تضایف) - کلیات خمس - وجوه امتیاز بین کلی ذاتی و کلی عرضی - شرح و بیان هر یک از کلیات خمس - چگونگی صعود از نوع به جنس، و نزول از جنس به نوع - اجناس عالیه (مقولات عشر) .

تعریف:

اقسام تعریف (حد و رسم و گونه‌های هر یک) - اهمیت تعریف در علوم مختلف - شرایط درستی و استواری تعریف - تفاوت بین تعاریف در علوم ریاضی و علوم تجربی.

منابع:

- ۱- حاشیه ملاً عبدالله. متن کتاب از ملاً سعد تفتازانی است و حاشیه آن از ملاً عبدالله یزدی
- ۲- اساس الاقتباس از خواجه نصیرالدین طوسی
- ۳- منطق صوری (در دو جلد) از محمد خوانساری
- ۴- منطق المظفر از مرحوم شیخ محمد رضا مظفر
- ۵- الجوهر النضید. متن از خواجه طوسی و شرح از علامه حلی.

منطق (۲) (کُد درس : ۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: منطق (۱)

هدف: آشنایی با روش تفکر صحیح

سرفصل دروس:

مبحث قضایا:

تعریف قضیه و بیان اینکه قضیه همان مرکب تام خبری است - اقسام قضیه (حملی و شرطی) قضایای حملی: موضوع و محمول و رابطه - تقسیم قضایا به اعتبار موضوع (شخصیه، طبیعی، مهمله، محصوره) - تقسیم به اعتبار محمول (محصله و معدوله) - تقسیم به اعتبار رابطه (موجب و سالبه) - تأکید بر تفاوت بین معدوله و سالبه - اقسام حمل (حمل اولی ذاتی و حمل شایع صناعی، حمل مواطات و حمل اشتقاق) - قضایای موجهه - قضایای شرطی - تفاوت رابطه هوهو و رابطه استلزام، و رابطه عناد - قضیه شرطیه متصله - سلب و ایجاب و جزئیت و کلیت و لزوم و اتفاق در قضایای شرطی متصل - قضیه شرطیه منفصله - سلب و ایجاب در قضیه شرطیه منفصله - انفصال حقیقی و مانعة الجمع و مانعة الخلو - تبدیل قضایای شرطی به حملی، و حملی به شرطی - تقسیم بندی کانت از قضایا - عکس (عکس مستوی و عکس نقیض) - تقابل - تناقض و تضاد و داخل در تحت

تضاد بودن

منابع:

منابع مذکور در منطق (۱)

صرف و نحو (۱) (کد درس: ۲۱ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با قواعد اساسی صرف و نحو عربی به صورت کاربردی و تطبیقی یعنی آن مقدار از قواعد عربی که برای درست خواندن و درست نوشتن تأثیر مستقیم دارد.

سرفصل دروس:

تقسیم کلمه - تذکیر و تانیث در اسم - افراد و جمع در اسم (اشاره به ملحقات تشبیه و جمع: اوزان جمعهای مکسر) - ضمائر (به تفصیل) - اسماء اشاره - موصولات (خاص و عام) - تعریف و تنکیر - اقسام فعل (از حیث زمان و صیغه‌های آن) - معرب و مبني - علامات اعراب (ظاهری، اصلی و فرعی، تقدیری، محلی) - جمله اسمیه و فعلیه - مبتدا و خبر - فاعل - مفعول به - متعدی و لازم - معلوم و مجهول.

منابع:

- ۱- شرح ابن عقیل
- ۲- قطرانندی ابن هشام
- ۳- النحو الواضح علی الجارم
- ۴- النحو الوافی عباس حسن
- ۵- الدروس العربیة مصطفی الغلاینی
- ۶- المبادئ العربیة الشرطونی
- ۷- دروس دارالعلوم العربیة، نجفی اسداللهی

صرف و نحو (۲) (کد درس: ۲۲ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: صرف و نحو (۱)

هدف: آشنایی با قواعد اساسی صرف و نحو عربی به صورت کاربردی و تطبیقی یعنی آن مقدار از قواعد عربی که برای درست خواندن و درست نوشتن تأثیر مستقیم دارد.

سرفصل دروس:

جمله اسمیه و فعلیه - مبتدا و خبر - فاعل - مفعول به - متعدی و لازم - معلوم و مجهول - مجرد و مزید در افعال (به تفصیل) - جامد و مشتق در اسم - مشتقات (به تفصیل) - افعال ناقصه - حروف مشبّهة بالفعل - مفعول فیه - مفعول مطلق - مفعول له - مفعول معه - .

منابع:

منابع مذکور در صرف و نحو (۱).

صرف و نحو (۳) (کد درس: ۲۳ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: صرف و نحو (۲)

هدف: آشنایی با قواعد اساسی صرف و نحو عربی به صورت کاربردی و تطبیقی یعنی آن مقدار از قواعد عربی که برای درست خواندن و درست نوشتن تأثیر مستقیم دارد با در نظر گرفتن اصل «الاهم فالاهم»

سرفصل دروس:

اسم فعل - فعل تعجب - افعال مدح و ذم - افعال قلوب - حال - تمییز - استثناء - منادی - اقسام جمله (شرطیه، خبریه، انشائیة و...) - نسبت - تصغیر

منابع:

همان منابع که در صرف و نحو (۱) آمده است.

علوم بلاغی (کد درس: ۲۴ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با رموز و اسرار بلاغی متون عربی به ویژه قرآن مجید.

سرفصل دروس:

علم معانی: فصاحت - فصاحت کلمه - فصاحت کلام - فصاحت متکلم ... - بلاغت - بلاغت کلام - بلاغت متکلم - احکام مسندالیه - احکام مسند - احکام قیود - تقسیم اسناد - اقسام کلام - خبر - انشاء - اسالیب عام علم بیان: تشبیه - حقیقت و مجاز - استعاره - کنایه علم بدیع: محسنات معنوی (طباق، توریه، استخدام، لف و نشر، مبالغه، حسن تعلیل) - محسنات لفظی (جناس، سجع، حسن الابتداء و الانتهاء).

منابع:

- ۱- جواهر البلاغة - احمد هاشمی
- ۲- البلاغة الواضحة - علی الجارم و مصطفی امین
- ۳- مختصر المعانی - تفتازانی
- ۴- تهذیب البلاغة - مجمع علمی اسلامی
- ۵- مجموع الأدب - یازجی

تاریخ فرق و مذاهب اسلامی (کُد درس : ۲۵ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت فرق اسلامی و علل پیدایش آنها.

سرفصل دروس:

- ۱- بحث درباره فرق عمده اسلامی، بیان اصول و موارد اختلاف، علل پیدایش فرق (علل سیاسی، اجتماعی، علل اعتقادی و اصولی و فقهی) علل پیدایش فرق در زمینه قلمرو اسلام، (خوارج - مرجعه - قدریه - جریه - معتزله - اشاعره و...).
- ۲- کلیات: پیدایش فقه، فقه اهل بیت، فقه صحابه فقه تابعین، دوران شکوفایی و دوران رکود و تقلید.
- ۳- پیشوایان مذاهب و گرایشهای فقهی آنان: امام باقر و امام صادق (ع)، زید، ابوحنیفه، مالک، شافعی، احمد بن حنبل، داود ظاهری، تیان حزم، جابر اباضی و..
- ۴- تاریخچه علم الخلاف یا فقه مقارن و تطبیقی و اسباب اختلاف فقهاء
- ۵- گسترش مذاهب فقهی در کشورهای اسلامی

منابع اصلی درس:

- ۱- الفرق بین الفرق، ملل و نحل شهرستانی، ملل و نحل آیت الله سبحانی
- ۲- اسباب اختلاف الفقهاء في الاحكام الشرعية، مصطفی ابراهیم الزلی
- ۳- دوره کتابهای ابوزهره راجع به پیشوایان مذاهب فقه اسلامی
- ۴- المدخل للفقہ الاسلامی، مذکور بسلام

قرائت متون معاصر و جراید و مطبوعات (کد درس: ۲۶ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با سبک نگارش کتب و مطبوعات عربی معاصر و تعبیرات و اصطلاحاتی که در آنها به کار می رود.

سرفصل دروس:

قرائت فصلهایی از کتب معاصر (نثر و نظم) و روزنامه‌ها و مجلات عربی ایران و کشورهای عربی.

انشاء سخنرانی و محاضرہ (کُد درس : ۲۷ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی)

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با آیین نگارش مطالب گوناگون به زبان عربی و آشنایی با آیین سخنوری و کیفیت عرضه مطالب و شیوه تبلیغ به زبان عربی به طور شفاهی

سرفصل دروس:

تمرین در زمینه‌هایی از قبیل گزارش نویسی، مقاله نویسی، نامه نگاری و غیره و آماده ساختن دانشجو برای ایراد سخنرانی در زمینه‌های مختلف، از طریق اجرای سخنرانی و نقد و بررسی مطالب آن به زبان عربی.

منابع:

کتاب الجدید فی الانشاء حنا الفاخوری ۴ جلد و سایر منابع معرفی شده توسط استاد

آشنایی با تاریخ و علوم قرآن (کد درس: ۲۸ - ۵)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با تاریخ چگونگی فراهم آوردن قرآن و آشنایی با مقدمات تفسیر

سرفصل دروس:

عناوین قرآن - وحی و کیفیت نزول آن، آیا پیامبر اکرم (ص) امی بود، کتابت قرآن در زمان پیامبر، جمع و تدوین در زمان ابوبکر و عثمان.

صیانت قرآن از تحریف، اسباب نزول، ناسخ و منسوخ، محکم و متشابه تفسیر قرآن و مدارك آن، تدوین و تفسیر از عصر نزول تا زمان حاضر روشهای تفسیری قرآن.

منابع اصلی:

تاریخ قرآن دکتر سید محمد باقر حجتی. تاریخ قرآن آیت الله محمد هادی معرفت از انتشارات سمت، الاتقان في علوم القرآن سیوطی

منابع فرعی:

البرهان في علوم القرآن، بدرالدین زرکشی، مباحث في علوم القرآن، دکتر صبحی تاریخ قرآن دکتر رامیار.

متدلوژی و روش تحقیق (کد درس: ۲۹ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با اهمیت و ضرورت اعمال روش تحقیق و آموزش شیوه‌های عملی تحقیق در علوم انسانی

سرفصل دروس:

الف - مقدمات: تعریف متدلوژی (فلسفه علمی)، مقایسه منطق صوری با منطق عملی (متدلوژی)، توضیح مفهوم متد (روش)، شناخت سطحی، شناخت علمی، مشکلات تحقیق علمی، لزوم روش، طبقه بندی و سلسله مراتب علوم، تخصص علمی، بیان اجمالی روشهای خاص تحقیق در هر یک از شاخه‌های علوم.

ب - روش تحقیق در علوم انسانی: ۱- روانشناسی، منطق، اخلاق و زیبایی شناسی، ۲- جامعه شناسی ۳- تاریخ

ج - شیوه‌های عملی تحقیق: برگزیدن موضوع، تهیه طرح اولیه، شناسائی و تهیه منابع، گردآوری و دسته بندی مطالب (فیش برداری)، چگونگی ثبت تحقیقات میدانی، نگارش موضوع تحقیق (مقاله، پایان نامه، کتاب)، قواعد و آیین نگارش (رعایت نکات دستوری، رعایت بندها، نقطه گذاری، پاراگرافات، جدولها و نمودارها، کتابشناسی، تدوین انواع فهرس، اختصارات، اصلاحات و ...)

منابع:

شناخت روش علوم (فلیسین شاله)، فن پژوهش (احمد شلبي)، آیین نگارش (احمد سمیعی)، روش تحقیق در علوم تربیتی (ک. و. اوانز)، روش تحقیق و مآخذ شناسی (احمد رنجبر)، مناہج الدراسات الاجتماعیة (جودت احمد سعاده)، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در تاریخ (کیتسن کلارک)، روش تحقیق در تاریخ نگاری (جهانگیر قائم مقامی)، روشهای پژوهش در تاریخ (شارل ساماران)، روش در تاریخ (اسدالله بادامچیان)، راهنمای نگارش و ویرایش (جعفر یاحقی - محمد مهدی ناصح)، آیین نگارش تاریخ (غلامرضا رشید یاسمی)، تاریخ در ترازو (عبدالحسین زرین کوب)، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم اجتماعی، مقدمه‌ای بر روش تحقیق (حمید مصدق)، گزارش نویسی (حبیب تبرا)، طریقه تفکر و تحقیق (احمد علی آبادی).

زبان تخصصی (۱) (کد درس: ۳۰ - ۵)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با اصطلاحات و متون فقهی به زبانهای انگلیسی و فرانسه

سرفصل دروس:

گزیده‌هایی از متون مقالات و مطالب مربوط به ابواب فقهی عبادات: طهارت، نماز، روزه، حج، خمس، رکاة، جهاد

منابع:

1 - THE ENCYCLOPAEDIA OF ISLAM NEW EDITION.

2 - ENCYCLOPE DIE DE L ISLAM NOUELLE E DITION

۳ - ترجمه انگلیسی آداب الصلاة حضرت امام خمینی (ره)

۴ - ترجمه انگلیسی تحریر الوسيله حضرت امام خمینی (ره)

5 - THE ORIGINS OF ISLAMAIC JURISRUDENCE J. SCHACHT.

زبان تخصصی (۲) (کد درس: ۳۱ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: زبان تخصصی (۱)

هدف: آشنائی با اصطلاحات و متون فقهی به زبانهای انگلیسی و فرانسه

سرفصل دروس:

گزیده‌هایی از متون مقالات و مطالب مربوط به ابواب فقهی عقود ایقاعات: بیع، اجاره، طلاق، ضمان، حواله، کفالت، شرکت، مضاربه، ودیعه، عاریه، مزارعه

منابع:

منابع مذکور در زبان تخصصی (۱)

آشنایی با کلیات علوم اسلامی (فلسفه و عرفان) (کُد درس: ۳۲ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا کردن دانشجویان با مبادی و مقدمات فلسفه و عرفان

سرفصل دروس:

تعریف فلسفه، موضوع فلسفه، فائده فلسفه، ویژگیهای فلسفه اسلامی، فرق میان فلسفه اسلامی و علم کلام، فلسفه حقیقی یا علم اعلی، فلسفه در عصر جدید، فلسفه اشراق، فلسفه مشاء، روشهای فکری اسلامی حکمت متعالیه، مسائل فلسفه عینی و ذهنی حادث و قدیم متغیر و ثابت، وجوب امکان، امتناع، علت و معلول. عرفان و تصوف، عرفان نظری، شریعت، طریقت، حقیقت، مایه‌های عرفان اسلامی، تاریخچه مختصر عرفان و عرفاء، منازل و مقامات، اصطلاحات.

منابع اصلی:

آشنایی با کلیات علوم اسلامی، استاد شهید مطهری.

آشنایی با عرفان و تصوف از دکتر یحیی یثربی.

آشنایی با ادیان (کُد درس : ۳۳ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با ادیان جهان (غیر از اسلام) و معرفی کتب دینی همراه با تحولات تاریخی هر دین.

سرفصل دروس:

مقدماتی درباره ادیان ابتدائی - اصطلاحات بکار برده شده در ادیان - ادیان قدیم (مصر، بین النهرین، آریائیان) - ادیان خاور دور (ادیان چین - تائوئیزم - کنفوسیوس - شینتو) - دیانت زردشتی (زردتشت، اوستا - دیانت زردشتی در دوران اسلامی - ادبیات دینی زرتشتی بزبان پهلوی) - اشاره مختصری به آئین مزدک و مانی - ادیان هندی (ویشنو پرستی - شیواپرستی) اشاره کلی به وداها، اوپانیشادها، مهابهاراته، رامانیه، دبانت بودائی: دو فرقه عمده آن، اشاره مختصر به دین بودائی در چین و ژاپن - دین یهود، سیر تاریخی از ابراهیم تا دوران اسارت، از اسارت تا عصر جدید، اجزاء کتاب مقدس یهود - فرق عمده مسیحیت، سیر تاریخی از آغاز تا رنسانس و رفرماسیون از رفرماسیون تا زمان حاضر، اجزاء کتاب مقدس مسیحیت.

منابع:

- ۱ - تاریخ جامع ادیان تألیف جان ناس
- ۲ - تاریخ مختصر ادیان بزرگ - فیلیسین شاله

کلام (۱) (کُد درس : ۳۴ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با اصول عقاید به روش استدلالی و آراء متکلمین

سرفصل دروس:

- ۱ - مقدمه علم الکلام - شامل: تعریف و موضوع و فائده علم کلام. ۲ - فی الأمور العامة - شامل: موجودات - واجب - جوهر - عرض - وجود ذاتی و عرضی. ۳ - مبحث ماهیت ۴ - مبحث وجوب و امتناع و امکان ۵ - مبحث قدم و حدوث ۶ - مبحث وحدت و کثرت ۷ - مبحث علت و معلول ۸ - مبحث دور و تسلسل ۹ - مبحث اعراض: شامل - تقسیم موجود به قدیم و حادث - وجود عرض و اجناس عالی اعراض کم و کیف و این و ... - مکان - کیفیات - تا پایان جلد اول.

منابع اصلی:

- ۱ - تقریب المرام فی شرح تهذیب الکلام: متن: تألیف سعد تفتازانی، شرح: شیخ عبدالقادر تختی
- ۲ - کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد - علامه حلی

منابع فرعی

- ۱ - شرح المواقف: تألیف قاضی ایجی
- ۲ - شروح المقاصد فی الکلام: تفتازانی
- ۳ - شرح الأصول الخمسة: تألیف قاضی عبدالجبار المعتزلی
- ۴ - شرح فوشجی بر تجرید الاعتقاد

کلام (۲) (کُد درس : ۳۵ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلام (۱)

هدف: آشنائی با اصول عقاید به روش استدلالی و آراء متکلمین

سرفصل دروس:

شامل مباحث:

- ۱ - جوهر (اقسام جوهر از جوهر مجرد و جسم و جسم بسیط و مرکب) ۲ - مبحث جسم ۳ - مبحث مرکبات و انواع آن ۴ - مبحث مجردات ۵ - مبحث قوای نفسانی ۶ - مبحث الهیات: شامل صفات - تنزیهات - صفات وجودیه و غیره ۷ - افعال عباد ۸ - صفت قدرت - علم - اراده - حیات و غیره ۹ - حسن و قبح ۱۰ - هدایت و اضلال و توفیق ۱۱ - سمعیات ۱۲ - نبوت ۱۳ - معاد ۱۴ - امامت.

منابع:

همان منابعی که در کلام (۱) آمده است.

تفسیر عمومی (کُد درس: ۳۶ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی مقدماتی با تفسیر قرآن

سرفصل دروس:

تفسیر سوره‌های: حمد، فتح، حجرات، حدید، مجادله، حشر، ممتحنه، صف، جمعه و منافقون، انفال، براءت.

منبع اصلی:

التفسیر الواضح: محمد محمود حجازی

تفسیر کاشف، دکتر سید محمد باقر حجتی و دکتر عبدالکریم بی‌آزار

منابع دیگر:

مجمع البیان: طبرسی، المیزان: علامه طباطبائی، تفسیر مراغی و تفسیر علامه قاسمی (محاسن التأویل)

تاریخ سیاسی و اجتماعی اسلام (کُد درس: ۳۷ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با تحولات تاریخی، سیاسی و اجتماعی اسلام

سرفصل دروس:

بررسی تحلیلی حوادث مهم تاریخی و تحولات اجتماعی جهان اسلام از آغاز ظهور تا سقوط خلافت عباسی در بغداد، مشتمل بر:

- بررسی اجمالی وضع سیاسی، دینی، اجتماعی جزیره العرب مقارن بعثت رسول خدا (ص).

- بررسی اجمالی سیره و احوال پیامبر (ص) در مکه از تولد تا هجرت.

- مطالعه تحلیلی سیره پیامبر و غزوات و حوادث سرنوشت ساز در مدینه تا رحلت رسول خدا (ص).

- بررسی تاریخی مسأله جانشینی پیامبر و خلافت در عصر خلفای راشدین.

- بحث در چگونگی و علل و عوامل گسترش اسلام در شرق و غرب.

- بررسی تحلیلی حکومت امویان و وضع دینی و اجتماعی در این عصر.

- بررسی علل سقوط امویان و انتقال خلافت به عباسیان.

- بررسی تحلیلی حکومت عباسی و طرح و بحث رویدادهای مهم تاریخی و تحولات اجتماعی

عصر اول عباسی (۱۳۲ - ۲۳۲ ق).

- بررسی تحلیلی تاریخ سیاسی و اجتماعی عصر دوم عباسیان با طرح اجمالی تجزیه قلمرو

خلافت اسلامی و ظهور دولتهای مستقل و نیمه مستقل با امام به این دولتها.

- مطالعه وضع سیاسی و اجتماعی خلافت در دوره سلطه آل بویه.

- مطالعه وضع سیاسی و اجتماعی خلافت در دوره سلطه سلاجقه.

- بررسی اجمالی خلافت فاطمیان در مصر و آثار سیاسی و اجتماعی آن در جهان اسلام.

- بحث اجمالی در زمینهها، انگیزهها و علل جنگهای صلیبی و آثار سیاسی - اجتماعی آن.

- اوضاع سیاسی - اجتماعی جهان اسلام از حمله مغول تا سقوط خلافت در بغداد.

بررسی تحلیلی حوادث مهم تاریخی و تحولات اجتماعی جهان اسلام از سقوط بغداد تا

فروپاشی خلافت عثمانی (۶۵۶ - ۱۳۴۲ ق / ۱۲۵۸ - ۱۹۲۳ م)، مشتمل بر:

- سلطه مغولان بر سرزمینهای شرقی اسلامی و تشکیل دولت ایلخانی.
- شکل‌گیری حکومت ممالیک در مصر و ادامهٔ خلافت تشریفاتی عباسی در قاهره.
- رقابت میان ممالیک مصر و ایلخانان مغول بر سر سیادت بر جهان اسلام.
- بررسی وضع صلیبیان و نقش دوگانه آنان در برخورد با ممالیک و ایلخانان.
- چگونگی ظهور و قدرت‌گیری ترکان عثمانی در آسیای صغیر (اناطولی).
- بررسی اجمالی حوادث مهم تاریخی و تحولات اجتماعی امپراتوری عثمانی تا فتح قسطنطنیه و انقراض امپراتوری بیزانس (۸۵۷ ق / ۱۴۵۳ م).
- مطالعهٔ اجمالی وضع سیاسی - اجتماعی جهان اسلام در اوج قدرت امپراتوری عثمانی:

- الف - اسلام در اندلس تا بیرون راندن مسلمانان از این سرزمین در سال ۸۹۸ ق
- ب - ظهور تیمور و تسلط بر سرزمینهای اسلامی
- ج - ظهور دولت شیعی صفویان در ایران و منازعات آنان با عثمانیان
- د - مطالعه اجمالی حکومت ممالیک و سلاطین هند تا انقراض بابریان و سلطهٔ انگلیس بر هند (۹۳۲ - ۱۲۷۵ ق / ۱۵۲۶ - ۱۸۵۸ م).
- برافتادن ممالیک مصر و انقراض خلافت عباسی قاهره و انتقال مرکز سیادت بر جهان اسلام از قاهره به قسطنطنیه (۹۲۳ ق / ۱۵۱۷ م).
- بررسی رویدادهای مهم و تحولات اجتماعی امپراتوری عثمانی تا فروپاشی خلافت و تأسیس جمهوری ترکیه جدید.
- بحثی تحلیلی در نتایج و آثار این رویداد سیاسی - دینی و بازتاب آن در جهان اسلام.

منابع :

- سیره النبی (ابن اسحاق) - السیره النبویه (ابن هشام) - مغازی (واقدی) - تاریخ یعقوبی، تاریخ طبری، التنبیه والاشراف (مسعودی) - المعارف (ابن قتیبه) - مروج الذهب (مسعودی) - الاصنام (ابن کلبی) - الاکلیل (همدانی) - صفة الجزيرة العرب (همدانی) - اخبار مکه (ازرقی) - تاریخ المدينة المنوره (ابن شبنه نمیری) - فتوح البلدان (بلاذری) - الفتوح (ابن اعثم کوفی) - بلوغ الارب فی معرفة احوال العرب (ألوسی بغدادی) - صبح الأعشى (قلقشندی) - نهاية الارب فی معرفة قبائل العرب (قلقشندی) - الوزراء و الكتاب (جهشیاری) - شرح نهج البلاغه (ابن ابی الحدید) - انسان العیون (علی بن برهان الدین حلبی) -

العبر و ديوان المبتدأ و الخبر (ابن خلدون) - النجوم الزاهرة (ابن تغرى بردى) - المغرب فى حلى المغرب (ابن سعد مغربى) - حسن المحاضره (سيوطى) - الفخرى فى الآداب السلطانيه (ابن طباطبا=ابن طقطقى) - البيان المغرب فى اخبار المغرب (ابن عذارى) - كتاب الولاة و القضاة (كندى) - الأحكام السلطانيه (ماوردى) - المعجب فى تلخيص اخبار المغرب (مراكشى) - نفع الطيب (مقرى تلمسانى) - المواعظ والاعتبار (مقريزى) - تاريخ الخلفاء (سيوطى) - كتاب الخراج (قاضى ابو يوسف)

تاريخ الاسلام (الدكتور حسن ابراهيم حسن) - تاريخ مفصل عرب (فيليب حتى) - تاريخ ملل و دول اسلامى (بروكلمان) - تاريخ عرب و اسلام (امير على) - تاريخ تمدن اسلام (جرجى زيدان) - تمدن اسلامى در قرن چهارم هجرى (آدام متز) - تاريخ امپراتورى عثمانى (وين ووسينيچ) - تاريخ امپراتورى عثمانى (هامر پورگشتال) - تركيه (ژان پل رو) - تاريخ امپراتورى عثمانى و تركيه جديد (استانفورد جى. شاو) - تاريخ عالم آراى صفوى (به كوشش شكرى) - ايران عصر صفويه (راجر سيورى) - تشكيل دولت ملى درايران (والتر هينتس) - نگاهی به تاريخ جهان (جواهر لعل نهرو) - طبقات ناصرى (منهاج سراج)

کلیات علم حقوق (کُد درس : ۳۸ - ۰)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مفهوم حق، منابع آن، آثار و خصایص و مراحل پیدایش قانون، شعب ورشته‌های مختلف حقوقی و مبانی آنهاست.

سر فصل دروس:

بخش اول: مبنای حقوق

۱. تعریف مختصری از اصول مکتبهای حقوق فطری (بحث از حقوق اسلام که فطری است)، تاریخی، تحقیقی اجتماعی و تحقیقی حقوقی
۲. هدف حقوق: نظریه حقوق فردی و نظریه حقوق اجتماعی
۳. قاعده حقوقی: الزامی بودن حقوق، حقوق و ضمانت اجرا، کلی بودن حقوق، تعریف قاعده حقوقی
۴. علم حقوق و تقسیمات آن: حقوق عمومی و خصوصی، حقوق داخلی و بین المللی
۵. منابع حقوق: قانون و نظریه عمومی آن، عرف، رویه قضایی، اندیشه‌های حقوقی
۶. قلمرو اجرای قواعد حقوقی: اجرای قواعد حقوقی در مکان، اجرای قواعد حقوقی در زمان

بخش دوم: نظریه حق

۱. مفهوم و تعریف اقسام حق
۲. منابع ایجاد حق: اعمال وقایع حقوقی
۳. تملك و انتقال و زوال حق
۴. اجرای حق: نسبی بودن اجرای حق، ضمانت اجرای حق، اثبات حق (دلایل اثبات حق که شامل اقرار، اسناد، شهادت، امارات و سوگند است)

منابع:

۱. مقدمه علم حقوق دکتر جعفر لنگرودی
۲. مقدمه علم حقوق دکتر ناصر کاتوزیان

دروس تخصصی مشترک بین مذاهب:

کد درس	نام درس	تعداد واحد
۱-۱	حقوق جزای عمومی اسلام	۲
۱-۲	حقوق جزای اختصاصی اسلام	۲
۱-۳	آئین دادرسی در اسلام	۲
۱-۴	حقوق بین الملل اسلام	۲
۱-۵	حقوق تجارت	۲
۱-۶	فقه مقارن (۱)	۴
۱-۷	فقه مقارن (۲)	۴
۱-۸	فقه مقارن (۳)	۲
۱-۹	فقه مقارن (۴)	۲
۱-۱۰	اصول فقه مقارن (۱)	۲
۱-۱۱	اصول فقه مقارن (۲)	۲
۱-۱۲	تاریخ فقه و فقهاء (۱)	۲
۱-۱۳	تاریخ فقه و فقهاء (۲)	۲
۱-۱۴	آیات الاحکام (۱)	۲
۱-۱۵	آیات الاحکام (۲)	۲
۱-۱۶	علم الحدیث المقارن	۳
۱-۱۷	حقوق تطبیقی	۲

سرفصل دروس تخصصی

مشترک بین مذاهب

حقوق جزای عمومی اسلام (کد درس: ۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با مسائل حقوق جزای عمومی اسلام از متون اصیل فقهی و سایر منابع

سرفصل دروس:

کلیات: تاریخ پیدایش جرم و ویژگیهای حقوق جزای عرفی و اسلامی، مبادی حقوق جزا، تقسیمات حقوق جزا
جرم در حقوق جزای اسلام، عناصر تشکیل دهنده جرم، اجرای قوانین جزائی در اسلام (حدود، زنا، لواط،
سحق، قیادت، قذف، شرب خمر، سرقت، محاربه، ارتداد، قصاص نفس، قصاص اعضاء و دیات)، قاعده تفسیر
نصوص جزائی اسلام، عنصر مادی جرم (قتل عمد، شبه عمد، خطا، جرم سلبی، جرم ضد اجتماع و جرم ضد
فرد، جرم بسیط و جرم عادت، جرم مشهود و جرم غیر مشهود، جرم عادی و جرم سیاسی)
مسئولیت جنایی، رفع مسئولیت جنایی (کودکی، دیوانگی، خواب، مستی، جهل، خطا)، اجبار، اکراه و اضطرار،
دفاع مشروع، مباشرت و تسبیب در جرم

منابع اصلی:

مقارنه و تطبیق در حقوق جزای عمومی اسلام، دکتر علیرضا فیض

منابع فرعی:

۱. شرایع الاسلام، محقق حلی
۲. حقوق جزای اسلامی ۱ و ۲ و ۳، عبدالقادر عوده
۳. حقوق جزای عمومی ۱ و ۲، دکتر محمد علی اردبیلی
۴. تحریر الروضه

حقوق جزای اختصاصی اسلام (کد درس: ۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوق جزائی اسلام از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

قصاص و دیات: جرائم علیه تمامیت جسمانی اشخاص از قبیل قتل اعم از عمد و شبه عمد و خطاء، جرائم بر اطراف و منافع و ایراد ضرب و جرح اعم از عمد و غیر عمد و سم دادن و سقط جنین
حقوق و تعزیرات: جرائم علیه تمامیت معنوی اشخاص از قبیل ربودن و توقیف غیرقانونی و ورود به منزل غیر و اهانت و افتراء، جرائم علیه اموال و مالکیت از قبیل کلاهبرداری، چک پرداخت نشدنی، خیانت در امانت، تخریب و تجاوز به ملک غیر، سرقت

منابع اصلی:

۱. شرایع الاسلام، محقق حلی مبحث حدود، قصاص و دیات
۲. اللمعة الدمشقیة
۳. حقوق جزای اسلامی ۱ و ۲ و ۳، استاد عبدالقادر عودة

منابع فرعی:

۱. تحریر الوسیلة، امام خمینی (ره)
۲. حقوق جزای اختصاصی ۱ و ۲، دکتر محمد هادی صادقی
۳. دیدگاههای نو در حقوق کیفری اسلام ۱ و ۲، آیه الله سید محمد حسن مرعشی
۴. تحریر الروضة

آیین دادرسی در اسلام (کد درس: ۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مراجع قضایی و ترتیب رسیدگی به شکایات

سرفصل دروس:

کلیات: تعریف آیین دادرسی مدنی، فایده آیین دادرسی مدنی؛ سازمان قضایی: طبقه بندی دادگاهها؛ صلاحیت محاکم.

اقرار: صیغه و توابع آن، اقرار به چیزی که با اقرار منافات دارد؛ اقرار به نسب

قضاء: کیفیت حکم، یمین (قسم)، شاهد و یمین، تعارض بین مدعی و منکر، قسمت شهادت: شاهد، مواردی که با شهادت ثابت می شود، شهادت بر شهادت، رجوع از شهادت

منابع:

۱. اللمعة الدمشقية، شهید اول

۲. آیین دادرسی در اسلام، محمد سنگلچی

۳. تحریر الروضة

۴. الاسلام عقیده و شریعة، امام شلتوت

حقوق بین الملل اسلام (کد درس: ۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با مسائل حقوق بین الملل اسلام از منابع فقهی و غیر آن

سرفصل دروس:

مباحث جهاد، امر به معروف و نهی از منکر، عقود نامعین مانند عقد استیمان، عقد ذمه و عقد مهاده از کتابهای فقهی و مباحثی از عناوین ذیل با انتخاب استاد:

۱. نظام بین المللی از دیدگاه اسلام (تئوری حقوق بین الملل و طرح حکومت واحد جهانی)

۲. مطالعه تطبیقی حقوق بین الملل عمومی و نقدی بر نظام حقوق بین المللی کنونی

۳. صلح و جنگ در اسلام (اصل قراردادی کردن روابط بین الملل و جغرافیای سیاسی و جهان از دیدگاه فقه اسلامی)

۴. مسائل حقوق بین الملل خصوصی از دیدگاه فقه اسلامی (تابعین و پناهندگی و تعارض قوانین و حقوق اقلیتها)

۵. اصول روابط بین الملل و تحولات حقوقی آن در میان مسلمین (در عصر پیامبر و بعد از آن)

منابع اصلی:

۱. اللمعة الدمشقیة، تهیه اول

۲. حقوق بین الملل اسلام، استاد عمید زنجانی از انتشارات سازمان سمت

۳. الاسلام عقیده و شریعة، امام شلتوت

منابع فرعی:

۱. حقوق بین الملل اسلامی، دکتر مهدی کی نیا

۲. حقوق بین الملل عمومی ۱ و ۲، جمعی از مؤلفان، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه

۳. حقوق روابط بین الملل در اسلام، محمد حمید الله، ترجمه دکتر سید مصطفی محقق داماد

۴. حقوق قراردادهای بین المللی در اسلام، عباسعلی عظیمی شوشتری

حقوق تجارت (کد درس: ۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با نظام روابط بازرگانی و مسؤولیت‌های ناشی از اعمال تجاری و خصائص، تکالیف و حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و آشنایی با مقررات ورشکستگی و تحولات مالی بازرگانان و آثار و احکام مربوط به ورشکستگان و طلبکاران او نسبت به یکدیگر و بین طلبکاران نسبت به هم.

سرفصل دروس:

معاملات تجاری: اصلی، تبعی، حق العمل کاری و دلالی؛ تجار: تجار حقیقی (تعریف تاجر، اشتغال به تجارت، الزامات تجار)

ورشکستگی: شرایط و احکام آن، دادگاههای ذی صلاحیت برای صدور حکم ورشکستگی، اشخاصی که می‌توانند تقاضای صدور حکم ورشکستگی نمایند، خصوصیات و محتویات حکم ورشکستگی، اعتراض نسبت به حکم ورشکستگی، آثار حکم ورشکستگی

تصفیه ورشکستگی: اقدامات تأمین، دعوت بستانکاران و بدهکاران، اداره اموال و وصول مکاتبات ورشکسته، تشخیص دیون و مطالبات، فروش اموال، تقسیم محصول فروش بر حسب ارجحیت بستانکاران، قراردادهای

منابع

۱. حقوق تجارت (کلیات، معاملات تجاری، تجار و...)، دکتر ربیعا اسکین از انتشارات سازمان سمت

۲. حقوق تجارت (ورشکستگی و تصفیه)، دکتر ربیعا اسکین از انتشارات سازمان سمت

فقه مقارن (۱) (کد درس: ۶ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با دیدگاهها و مقارنه مذاهب در فقه

سرفصل دروس:

۱. تعریف و تاریخچه، اهمیت، اهداف و انواع علم الخلاف یا فقه مقارن، آیین نامه فقه مقارن:
۲. اسباب اختلاف فقهاء، در قرآن، حدیث، اشتراك لفظ، قواعد اصولی وقواعد فقهی
۳. مقارنه مذاهب در فرائض وضو: نیت، غسل ید، مسح یا غسل پا، آیا خواب ناقض وضو است؟
۴. قرائت حمد و سوره: جهر به بسم الله؟ حمد در همه رکعات یا در بعض؟ ترجمه حمد و سوره در نماز
۵. آمین، قنوت، عبور از مقابل نمازگزار، جمع بین نمازها
۶. نماز پیروان مذاهب پشت سر یکدیگر.
۷. مقارنه مذاهب در احکام اختلافی، روزه، زکوة، خمس و حج

منابع اصلی:

الفقه علی المذاهب الخمسه، محمد جواد مغنیه
الفقه الاسلامی و ادلته، وهبه زحیلی

منابع فرعی:

۱. الخلاف، شیخ طوس
۲. الفقه علی المذاهب الاربعه، جزیری
۳. دروس فی الفقه المقارن، محمد ابراهیم جناتی
۴. مقارنه المذاهب فی الفقه، محمود شلتوت و محمد علی السایس
۵. الناصریات، سید مرتضی

فقه مقارن (۲) (کد درس: ۷ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه مقارن (۱)

هدف: آشنائی دانشجویان با دیدگاههای فقهی مختلف در مذاهب و مقارنه آنها

سرفصل دروس:

مقارنه مذاهب در احکام:

۱. ازدواج: عقد، ولایت، عیوب، مهر، جهاز، مقدار شیرخوارگی برای محرمیت رضاعی و...
۲. طلاق رجعی، بائن و خلع، سه طلاقه یکباره، طلاق در حالت حیض، طلاق مشروط، عده، نفقه زن مطلقه رجعی، طلاق زنی که شوهرش مفقود الاثر شده.
۳. وصایا، مقدار وصیت، تصرفات بیمار و وصایت.

منابع اصلی:

منبع مذکور در فقه مقارن (۱)

منابع فرعی:

منابع مذکور در فقه مقارن (۲)

فقه مقارن (۳) (کد درس: ۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه مقارن (۲)

هدف: آشنائی دانشجویان با دیدگاههای فقهی مختلف در مذاهب و مقارنه آنها

سرفصل دروس:

مقارنه مذاهب در مسائل معاملات (و حقوق اقتصادی):

۱. مسائل خلافي زکوة، خمس، انفال، زمين و احياء موات
۲. بيع، مکاسب محرمه، احتکار، اجاره
۳. مواريث: ترکه، موجبات و موانع، توزيع ترکه، تعصيب، عول، حجب، ميراث پدر، مادر فرزند، نوه، برادر، خواهر، عمو، خاله و زوجين
۴. حجر: حجر بواسطه سفاهت، حجر بواسطه بدهکاری.
۵. وقف: شروط واقف، الفاظ وقف، ولايت بر وقف، بيع وقف.

منابع اصلی:

منبع مذکور در فقه مقارن (۱)

منابع فرعی:

۱. منابع مذکور در فقه مقارن (۱)
۲. السياسة الاقتصادية و النظم الماليه في الفقه الاسلامي، دکتر احمد حصري
۳. فقه الزکاة، دکتر قرضاوی

فقه مقارن (۴) (کد درس: ۹ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: فقه مقارن (۳)

هدف: آشنائی دانشجویان با مسائل مستحدثه و مقارنه بین آراء فقهای مذاهب مختلف

سرفصل دروس:

۱. مسائل مستحدثه پزشکی مانند: تلقیح مصنوعی، تشریح و پیوند اعضا، مرگ مغزی، حقوق مبتلا به ایدز با همسر و سایر اعضا خانواده و جامعه، حکم درخواست طلاق از شوهر مبتلا به ایدز، حق حضانت مادر مبتلا به ایدز
۲. پزشکی قانونی: میزان اعتبار آن در فقه استفاده از آزمایش خون، انگشت نگاری و عکاسی برای تشخیص هویت و جرم، حقوق خنثی بین فقه و پزشکی، روش جدید برای تشخیص جنسیت واقعی خنثای مشکل، کالبد شکافی، ضمانت طبیب و جرائم پزشکی، سقط جنین، پزشکی قانونی و تشخیص عیبهای موجب فسخ ازدواج
۳. مسائل بانکی مانند، سفته، کردید، کارت اعتباری، جوائز بانک، بهره بانک، فرق ربا و مضاربه
۴. مسائل اقتصادی مانند: پنتاگونا، بیمه، سرقتی، انواع شرکتهای جدید، مزایده، مناقصه، بورس و اوراق بهادار

منابع اصلی:

الفقه المعاصر، استاد جواهری در ۲ مجلد

الفقه المعاصر دکتر یوسف قرضاوی

مجله المجمع الفقهی الاسلامی جده

منابع فرعی:

رساله های نوین امام خمینی رحمته الله

فقه و طب دکتر عزیزی

اصول مقارن (۱) (کد درس: ۱۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: -

هدف: آشنایی با اصول فقه در مذاهب اسلامی

سرفصل دروس:

مقدمه و تعریف - کتاب - سنت - اجماع - عقل - قیاس

منابع:

۱. الأصول العامة للفقہ المقارن: محمد تقی حکیم

۲. عدة الأصول: شیخ طوسی

۳. اصول الفقه: امام محمد أبو زهره

۴. الحصول فی علم الأصول الفقه: فخر الدین رازی

۵. أصول الفقه: وهبه زحیلی

۶. الوجیز فی أصول الفقه: عبدالکریم زیدان

اصول مقارن (۲) (کد درس: ۱۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول مقارن (۱)

هدف: همان که در اصول مقارن (۱) آمده است.

سرفصل دروس:

استحسان - مصالح مرسله - فتح الذرائع و سدها - العرف - شرع ما قبلنا - مذهب الصحابی - استصحاب

منابع:

همان که در (۱) آمده است.

تاریخ فقه و فقها (۱) (کد درس: ۱۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با فقهاء و مکاتب فقهی

سرفصل دروس:

تاریخ تشریح اسلامی

دوره اول: تشریح در عصر پیغمبر (ص) بطور خلاصه

دوره دوم: تشریح در عصر کبار صحابه

دوره سوم: تشریح در عصر تابعین

دوره چهارم: تشریح در اوائل قرن دوم تا نیمه قرن چهارم

منبع:

تاریخ التشریح الاسلامی: محمد خضری بک

منابع فرعی:

۱. ادوار فقه: استاد محمود شهابی

۲. مبانی فقه المقارن: سید محمد تقی حکیم

۳. تاریخ الفقه الاسلامی: محمد یوسف موسی

تاریخ فقه و فقها (۲) (کد درس: ۱۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: تاریخ فقه و فقها (۱)

هدف: آشنایی با فقهاء و مکاتب فقهی

سرفصل دروس:

ظهور پیشوایان مذاهب ابوحنیفه تا محمد بن جریر طبری از کتاب تاریخ التشریح الاسلامی و تاریخ فقه شیعی

امام زید بن علی و فقهای زیدی از اولاد حسن بن علی علیه السلام

دوره اول: عصر صحابه و تابعین.

دوره دوم: اواخر حیات امام جعفر صادق (ع)

دوره سوم: مکتب قم و ری

دوره چهارم: مکتب بغداد.

دوره پنجم: مکتب حله.

منابع اصلی:

۱. تاریخ التشریح الاسلامی: محمد خضری بک

۲. مقدمه حاج شیخ محمد مهدی آصفی بر شرح لمعه تحت عنوان «تاریخ الفقه الشیعی»

منابع فرعی:

۱. ادوار فقه: استاد محمود شهابی

۲. مبانی الفقه المقارن: سید محمد تقی حکیم

۳. تاریخ الفقه الاسلامی: محمد یوسف موسی

۴. الامام زید، حیات و عصره و آراء و فقهه، محمد ابوزهره

۵. مناقب امام ابوحنیفه: موفق

۶. حیاة الامام جعفر الصادق علیه السلام محمد ابوزهره

آیات الاحکام (۱) (کد درس: ۱۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی به کیفیت استنباط احکام فقهی از قرآن

سرفصل دروس:

تفسیر آیات مربوط به: زکوة، خمس، جهاد، امر به معروف و نهی از منکر

منبع اصلی:

کنز العرفان فی فقه القرآن: فاضل مقداد سیوری

منابع فرعی:

۱. مسالك الافهام: شیخ جواد کاظمی

۲. احکام القرآن: جصاص

۳. احکام القرآن: ابن العربی

آیات الاحکام (۲) (کد درس: ۱۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آیات الاحکام (۱)

هدف: آشنایی به کیفیت استنباط احکام فقهی از قرآن

سرفصل دروس:

تفسیر آیات مربوط به: مکاسب، بیع، دین، رهن، ضمان، صلح، وکالت، اجاره، شرکت، مضاربه، ایداع، عاریه، سبق و رمایه، شفعه، لقطه، غصب، اقرار، وصیت، حجر، وقف و سکنی، صدقه، هبه

منابع:

منابع مذکور در آیات الاحکام (۱)

علم الحديث المقارن (كد نرس: ١٦ - ١)

تعداد واحد: ٣ واحد (٤٨ ساعة)

نوع واحد: نظري

پيشنياز: ندارد

هدف: آشنایی با متون احاديث مشترك شيعه و سني .

سرفصل دروس :

١- از كتاب (الكافي) : كليني .

كتاب فضل العلم ، مشتمل بر ابواب :

- ١- فضل العلم ووجوبه .
- ٢- صفة العلم وفضل العلماء .
- ٣- اصناف الناس .
- ٤- ثواب العالم و المتعلم .
- ٥- صفة العلماء .
- ٦- حق العالم .
- ٧- فقد العلماء .
- ٨- مجالسة العلماء .
- ٩- سؤال العالم و تذاكره .
- ١٠- بذل العلم .
- ١١- النهي عن القول بغير العلم .
- ١٢- من عمل بغير علم .
- ١٣- استعمال العلم .
- ١٤- المستأكل بعلمه .
- ١٥- لزوم الحجة على العالم .
- ١٦- رواية الكتب والحديث .
- ١٧- التقليد .
- ١٨- البدع والرأى والمقاييس .
- ١٩- الرد الى الكتاب والسنة .
- ٢٠- اختلاف الحديث .

٢١- الاخذ بالسنة وشواهد الكتاب .

٢- از كتاب (التاج) : منصور على ناصيف

كتاب العلم :

- ١- فضل العلم .
- ٢- وجوب تبليغ العلم .
- ٣- يكتب العلم لصيانتته .
- ٤- آداب العلم .
- ٥- طلب العلم لله .
- ٦- يبقى أثر العلم خالداً .

كتاب الادب :

- ٦- باب ٦- في الشعر والغناء .
- ٧- باب ٧- هل كان النبي يتمثل بشيء .

باب ۸- ان الشعر لحكمة .

باب ۹- انشاء الشعر بحضور النبي .

باب ۱۰- الكلام المذموم والممدوح .

باب ۱۱- الحداء والغناء .

باب ۱۲- فى الفاظ من الأدب .

۱- از كتاب (الكافى) : كلينى .

كتاب الايمان والكفر :

۱- باب فى السكينة من الايمان .

۳- باب الشرايع .

۵- باب ان الاسلام يحقن به الدم ...

۷- باب ان الاسلام قبل الايمان .

۹- باب السبق الى الايمان .

۱۱- باب نسبة الاسلام .

۱۳- باب صفة الايمان .

۱۵- حقيقة الايمان واليقين .

۱۷- باب المكارم .

۱۹- باب الرضا .

۲۱- باب الخوف والرجاء .

۲۳- باب الاعتراف بالتقصير .

۲۵- باب الورع .

۲- از كتاب (التاج) : سيد منصور على ناصف حسيني

۱- فى بيان الاسلام والايمان .

۳- الايمان يزيد وينقص .

۵- لا يقبل الله الا الدين الاسلامى .

۷- أصحاب البدع .

۹- الاعتقاد بالكتاب والسنة .

۱۱- النية والاخلاص .

۱۳- التحذير من الرياء .

۲- باب الاخلاص .

۴- باب دعائم الاسلام .

۶- ان الاسلام يشرك الايمان دون العكس .

۸- ان الايمان مبعوث لجوارح البدن .

۱۰- باب درجات الايمان .

۱۲- باب خصال المؤمن .

۱۴- فضل الايمان على الاسلام .

۱۶- باب التكفر .

۱۸- باب فضل اليقين .

۲۰- باب التفويض .

۲۲- باب حسن الظن بالله .

۲۴- باب الطاعة والتقوى .

۲- فى أوصاف الايمان .

۴- فضائل الدين .

۶- الايمان بالقدر .

۸- البيعة .

۱۰- الاقتصاد فى العمل والدوام عليه .

۱۲- يثاب المرء على نيته .

منابع اصلی :

- ۱- الكافي (اصول) : محمد بن يعقوب كليني .
- ۲- التاج الجامع للاصول في احاديث الرسول ﷺ : منصور علي ناصف حسيني .

منابع فرعی :

- ۱- مرآت العقول : مجلسي .
- ۲- فتح الباري : ابن حجر عسقلاني .
- ۳- دورة الحياة، استاد حكيمى

حقوق تطبیقی (کد درس: ۱۷ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با حقوق تطبیقی برای درک بهتر حقوق داخلی و حل مسائل حقوق بین‌المللی و تسهیل و توسعه روابط بین‌المللی

سرفصل دروس:

کلیات: تعریف حقوق تطبیقی، روشهای تطبیق، تقسیم‌بندی نظامهای حقوق نظام اسلام و سایر نظامهای حقوق جرم و مجازات در مذاهب فقهی، مسئولیت کیفری در مذاهب فقهی. حقوق کیفری، حقوق کیفری آنگلو ساکسون

منابع اصلی:

نظامهای بزرگ حقوقی معاصر، تألیف رنه داوید و کامی اسپینوزی، ترجمه دکتر صفائی، دکتر آشوری و دکتر عراقی

سرفصل دروس اختصاصی

فقه و حقوق امامی

فقه (۱) (کد درس: ۱۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش عبادات:

۱. طهارت: وضو، غسل و تیمم
۲. صلاة: اعداد، شروط، کیفیت، انواع، خلل، قضاء، نماز مسافر و نماز جماعت
۳. صوم: شروط، مبطلات، انواع
۴. حج: استطاعت، انواع، مواقیت، افعال عمره، افعال حج، کفارات، احصار و صد.

منابع اصلی:

المختصر النافع، محقق حلی

اللمعة الدمشقية

منابع فرعی:

۱. تحریر الوسيله، امام خمینی (ره)
۲. فقه الامام جعفر الصادق، محمد جواد مغنیه

فقه (۲) (کد درس: ۱۹ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش معاملات (حقوق اقتصادی)

۱. عبادی: زکوة و خمس
۲. طبیعی: انفال، زمین و انواع آن، حقوق حیوانات.
۳. کشاورزی: احیاء موات، مزارعه، مساقات، بیع ثمار.
۴. صنعتی: معادن، صنایع محرمه (مانند صنعت مجسمه سازی، ظروف طلا و نقره و...)

منابع اصلی:

المختصر النافع، از محقق حلی

اللمعة الدمشقية

منابع فرعی:

۱. تحریر الوسيله، امام خمینی (ره)

۲. فقه الامام جعفر الصادق (ع)، محمد جواد مغنیه

۳. جلد دوم رساله نون امام خمینی (ره) (مسائل اقتصادی)

فقه (۳) (کد درس: ۲۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی)

۴. حقوق تجارت: متاجر، مکاسب محرمه، حقوق متعاقدین، شرایط عوضین، اختیارات، آداب تجارت،

حق شفعه، احتکار

۵. اجاره و سرقفلی، اجاره بشرط تمليك، رهن و اجاره

منابع اصلی:

اللعمة الدمشقية، شهيد اول

منابع فرعی:

۱. تحرير الوسيلة، امام خميني (ره)

۲. فقه الامام جعفر الصادق (ع)، محمد جواد مغنیه

۳. تحزير الروضه

فقه (۴) (کد درس: ۲۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۳)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی):

۶. عقود اقتصادی و بانک لاربوی: ودیعه، حواله، صرف، ربا، قرض الحسنه، کفاله، رهن، شرکت، مضاربه، جعاله و جوائز.

۷. بیمه و ضمان: ضمان جریره، بیمه عاقله و....

۸. تکافل اجتماعی: عطیه، وقف، تحبیس، عاریه، لقطه، کفارات.

منابع اصلی:

اللعمة الدمشقية، شهید اول

منابع فرعی:

۱. تحریر الوسيله، امام خمینی (ره)

۲. فقه الامام جعفر الصادق (ع)، محمد جواد مغنیه

۳. تحریر الروضه

فقه (۵) (کد درس: ۲۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق اقتصادی خانواده:

۱. مهریه همسر

۲. نفقه همسر

۳. وصیت

۴. ارث

۵. حجر

منابع اصلی:

اللعمة الدمشقية

منابع فرعی:

۱. تحرير الوسيلة، امام خميني (ره)

۲. فقه الامام جعفر الصادق (ع)، استاد مغنیه

۳. تحرير الروضة

فقه (۶) (کد درس: ۲۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه ۵

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوق خانواده از نظر شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق خانواده

کلیات: تعریف خانواده، اهمیت اجتماعی و اقتصادی خانواده، مفهوم قرابت (نسبی، سببی و رضاعی و اشاره به آثار هر یک)

۲. خواستگاری و احکام نظر

۳. نکاح: اقسام نکاح (دائم و منقطع)، شرایط نکاح، موانع نکاح، روابط مالی و غیر مالی زوجین

۴. انحلال نکاح: فسخ نکاح - موارد و موجبات آن، طلاق: موجبات طلاق، شرایط آن، اقسام طلاق و آثار آن

منابع اصلی:

شرایع الاسلام، محقق حلی مبحث نکاح، طلاق، خلع و مبارات

اللمعة الدمشقیة

منابع فرعی:

۱. تحریر الوسیلة، امام خمینی (ره)

۲. حقوق مدنی، دکتر سید حسن امامی

۳. جلد سوم رساله نوین (احکام خانواده)

فقه (۷) (کد درس: ۲۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۶)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق فرزندان

۱. حق نسبت اولاد: نسبت مشروع و نامشروع، نسبت ناشی از شبهه، نسبت ناشی از تلقیح مصنوعی، اثبات نسب، اماره و نفی ولد، آثار نسب (ولایت قهری) وظایف و اختیارات ولی قهری، ناتوانی و عدم لیاقت قهری، سقوط ولایت قهری

۲. ولایت بر: نفس، حضانه، تعلیم و تربیت، مال و ازدواج اولاد

۳. حق رضاع و ارضاع اللباء و احکام محارم رضاعی

۴. حقوق مالی: نفقه اولاد، حجر (تصرف ممنوع اولاد نابالغ و سفیه و دیوانه)

۵. ورزشهای رزمی: سبک (مسابقات اسب دوانی) و رمایه (مسابقه تیراندازی)

منابع اصلی:

اللمعة الدمشقية

منابع فرعی:

۱. تحریر الوسيله، امام خمینی (ره)

۲. فقه الامام جعفر الصادق (ع)، استاد مغنیه

۳. تحریر الروضه

اصول فقه امامیه (۱) (کد درس: ۲۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول فقه شیعه از متون اصیل اصول فقه

سرفصل دروس:

مباحث امر و نهی و مفاهیم و عام خاص و مجمل و مبین و اجماع است تا ثبوت اجماع به خبر واحد که شامل این مباحث می شود:

امر، صیغه افعال، وحدت و تکرار، وفور تراخی، مقدمه واجب، مسأله ضد، واجب و برخی اقسام آن، مفهوم شرط و وصف و غایت، نهی، صیغه نهی و مسأله مره و تکرار، اجتماع امر و نهی، عام و خاص، عام و ادوات آن، عام مخصص، عمل به عام قبل از فحص و بحث از مخصص پس از جمله های متعدد، ضمیری که در جمله ای است و به برخی از افراد عام که در جمله سابق است بر می گردد، تخصیص عام به مفهوم، تخصیص عام به خبر، بنای عام بر خاص، مطلق و مقید، تقیید مطلق آیا موجب مجاز شدن آن است، مجمل و مبین و شرح آن، اجماع، تعریف اختلاف در دو قول، عدم تفصیل، ثبوت اجماع به خبر واحد

منابع اصلی:

۱. معالم الدین
۲. اصول استنباط

منابع فرعی:

۱. حاشیه ملا صالح بر معالم الدین
۲. حاشیه خلیفه سلطان بر معالم الدین
۳. اصول الفقه استاد مظفر

اصول فقه امامیه (۲) (کد درس: ۲۶ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه امامیه (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول فقه شیعه از متون اصیل اصولی

سرفصل دروس:

از کتاب معالم: بقیه مباحث خبر، تعادل و تراجم، استصحاب و اجتهاد و تقلید و نسخ و قیاس که شامل بحث‌های ذیل می‌شود:

خبر واحد و خبر متواتر، خبر واحد با قرینه و بدون قرینه، شرایط عمل به خبر واحد، اقسام خبر واحد و جرح و تعدیل در آن، تعارض جرح و تعدیل، روایت حدیث، نقل حدیث به لفظ و به معنی، معنی نسخ، جواز نسخ کتاب و سنت، قیاس، استصحاب و معنی آن، استصحاب حال، اجتهاد، شرایط اجتهاد، تقلید، منع تقلید در اصول عقائد، شرایط مفتی، تعادل و تراجم و مسائل آن.

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه امامیه (۱)

اصول فقه امامیه (۳) (کد درس: ۲۷ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه امامیه (۱) و (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول فقه شیعه از متون اصیل اصولی

سرفصل دروس:

مباحث اصول عملیه: اصل براءت و اصل اشتغال

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه امامیه (۱)

اصول فقه امامیه (۴) (کد درس: ۲۸ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه امامیه (۱) و (۲) و (۳)

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول فقه شیعه از متون اصیل اصولی

سرفصل دروس:

مباحث اصول عملیه: اصل استصحاب و اصل تخییر

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه امامیه (۱)

قواعد فقه (۱) (کد درس: ۲۹ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مقررات و قواعد کلی فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی آنها در فهم مشکلات حقوقی و فقهی

سرفصل دروس:

کلیاتی درباره قواعد فقهی

قواعد حقوق مدنی: قاعده لا ضرر و لا ضرار، قاعده اعراض، قاعده ضمان ید، قاعده ضمان تقبوض به عقد فاسد، قاعده اتلاف و تسبیب، قاعده غرور، قاعده اقدام،

منابع اصلی:

۱. القواعد الفقهية آية الله مكارم شيرازی
۲. قواعد حقوق مدنی، دکتر سید مصطفی محقق داماد از انتشارات سمت

منابع فرعی:

۱. القواعد الفقهية، آية الله بجنوردی
۲. القواعد الفقهية، آية الله فاضل لنکرانی
۳. قواعد فقهی، آية الله سید محمد بجنوردی
۴. قواعد فقه، دکتر ابوالحسن محمدی

قواعد فقه (۲) (کد درس: ۳۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: قواعد فقه (۱)

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با قواعد فقهی جزائی برای حل مسائل کیفری

سرفصل دروس:

قواعد حقوق جزائی: قاعده دفاع مشروع (اعتداء)، قاعده درأ، قاعده عاقله، قاعده جنب، قاعده اقرار، قاعده اضطرار، قاعده اکراه، قاعده توبه، قاعده اتلاف و تسبیب.

منابع اصلی:

قواعد فقه: بخش جزا، استاد خلیل قبله‌ای از انتشارات سمت

قواعد فقه جزائی، دکتر سید مصطفی محقق داماد

سرفصل دروس اختصاصی

فقه و حقوق شافعی

فقه (۱) (کد درس: ۱۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه و حقوق شافعی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش عبادات:

۱. طهارت: وضو، غسل و تیمم
۲. صلاة: اعداد، شروط، کیفیت، انواع، خلل، قضاء، نماز مسافر و نماز جماعت
۳. صوم: شروط، مبطلات، انواع
۴. حج: استطاعت، انواع، مواقیت، افعال عمره، افعال حج، کفارات، احصار و صد.

منابع اصلی:

۱. فتح القریب (متن الغایة و التقریب)
۲. الفقه المنهجي دکتر مصطفی الخن، دکتر مصطفی البغا و علی الشریجی

منابع فرعی:

۱. مغنی المحتاج، خطیب شریبینی
۲. فقه السنة، سید سابق
۳. بداية المجتهد، ابن رشد اندلسی
۴. الام، محمد بن ادریس شافعی
۵. الفقه الاسلامی و ادلته، دکتر وهبه زحیلی

فقه (۲) (کد درس: ۱۹ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه و حقوق شافعی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش معاملات (حقوق اقتصادی)

۱. عبادی: زکوة و خمس
۲. طبیعی: انفال، زمین و انواع آن، حقوق حیوانات.
۳. کشاورزی: احياء موات، مخابره، مزارعه، مساقات، بيع ثمار.
۴. صنعتی: معادن، صنایع محرمه (مانند صنعت مجسمه سازی، ظروف طلا و نقره و...)

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۳) (کد درس: ۲۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه و حقوق شافعی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنیاله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی)

۴. حقوق تجارت: متاجر، مکاسب محرمه، حقوق متعاقدین، شرایط عوضین، خیارات، آداب تجارت،

حق شفعه، احتکار

۵. اجاره و سرقتی، اجاره بشرط تمليك، رهن و اجاره

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۴) (کد درس: ۲۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۳)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه و حقوق شافعی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی):

۶. عقود اقتصادی و بانک لاربوی: ودیعه، حواله، صرف، ربا، قرض الحسنه، کفاله، رهن، شرکت، مضاربه، جعاله و جوائز.

۷. بیمه و ضمان: ضمان جریره، بیمه عاقله و...

۸. تکافل اجتماعی: عطیه، وقف، تحبیس، عاریه، لقطه، کفارات.

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۵) (کد درس: ۲۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه و حقوق شافعی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق اقتصادی خانواده:

۱. مهریه همسر

۲. نفقه همسر

۳. وصیت

۴. ارث

۵. حجر

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۶) (کد درس: ۲۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه ۵

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوق خانواده از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق خانواده

کلیات: تعریف خانواده، اهمیت اجتماعی و اقتصادی خانواده، مفهوم قرابت (نسبی، سببی و رضاعی و

اشاره به آثار هر یک)

۲. خواستگاری و احکام نظر

۳. نکاح: اقسام نکاح (دائم و منقطع)، شرایط نکاح، موانع نکاح، روابط مالی و غیر مالی زوجین

۴. انحلال نکاح: فسخ نکاح - موارد و موجبات آن، طلاق: موجبات طلاق، شرایط آن، اقسام طلاق و آثار آن

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۷) (کد درس: ۲۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۶)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق فرزندان

۱. حق نسبت اولاد: نسبت مشروع و نامشروع، نسبت ناشی از شبهه، نسبت ناشی از تلقیح مصنوعی، اثبات نسب، اماره و نفی ولد، آثار نسب (ولایت قهری) وظایف و اختیارات ولی قهری، ناتوانی و عدم لیاقت قهری، سقوط ولایت قهری
۲. ولایت بر: نفس، حضانه، تعلیم و تربیت، مال و ازدواج اولاد
۳. حق رضاع و ارضاع اللباء و احکام محارم رضاعی
۴. حقوق مالی: نفقه اولاد، حجر (تصرف ممنوع اولاد نابالغ و سفیه و دیوانه)
۵. ورزشهای رزمی: سبق (مسابقات اسب دوانی) و رمایه (مسابقه تیراندازی)

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

اصول فقه شافعی (۱) (کد درس: ۲۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد ۳۲ ساعت

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد

سرفصل دروس:

تعریف اصول - تعریف فقه - مباحث حکم - اقسام حکم شرعی، تکلیفی، وضعی - اقسام حکم تکلیفی - اقسام حکم وضعی (سبب، شرط، مانع، صحت و بطلان، حاکم، محکوم فیه، محکوم علیه - اهلیت و عوارض آن - عوارض مکتسبه - ادله احکام - قرآن، تعریف و حجیت آن، احکام قرآن و سایر متعلقات آن

منابع اصلی:

۱ - کتاب لب الأصول تألیف: قاضی زکریای انصاری

۲. اصول الشاشی

۳ - الوجیز فی اصول الفقه تألیف: دکتر عبدالکریم زیدان

۴ - اصول الفقه تألیف - استاد خلاف

منابع فرعی:

۱ - المستصفی تألیف: امام محمد غزالی

۲ - اصول الفقه تألیف: خضری بیگ

۳ - ارشاد الفحول الی تحقیق الحق من علم الأصول تألیف: شوکانی

۴ - اصول الشاشی با شروح آن

اصول فقه شافعی (۲) (کد درس: ۲۶ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱)

هدف: روش صحیح فراگیری استدلالی از روی قواعد فقه و پیدا کردن ملکه اجتهاد و استخراج مسائل فقهی از اصول و مصادر تشریح

سرفصل دروس:

سنت: تعریف سنت - انواع سنت - اجماع: تعریف اجماع - انواع اجماع - حجیت اجماع و سایر متعلقات آن - قیاس - استحسان - مصالح مرسله - قول صحابی - شرع من قبلنا - الاستصحاب

منابع اصلی:

۱ - الوجیز فی اصول الفقه تألیف: دکتر عبدالکریم زیدان

۲ - اصول الفقه تألیف: استاد خلاف

منابع فرعی:

۱ - اصول الفقه الاسلامی تألیف: دکتر وهبة الزحیلی

۲ - غایة الوصول الی شرح لب الأصول تألیف: زکریای انصاری

۳ - اصول الشاشی با شروح آن

۴ - جمع الجوامع تألیف: سبکی

اصول فقه شافعی (۳) (کد درس: ۲۷ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱ و ۲)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانایی برا استخراج واستنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح

سرفصل دروس:

لفظ واحکام آن - خاص و عام - مطلق و مقید - امر و متعلقات آن - مباحث نهی و متعلقات آن - مباحث عام و مشترك - حقیقت و مجاز - صریح و کنایه

منابع اصلی:

- ۱ - اصول الفقه، کتاب الوجیز فی اصول الفقه تألیف: دکتر عبدالکریم زیدان
- ۲ - اصول الفقه تألیف: استاد خلاف

منابع فرعی:

- ۱ - اصول الفقه الاسلامی تألیف: دکتر وهبة الزحیلی
- ۲ - جمع الجوامع تألیف: سبکی
- ۳ - التحریر تألیف: کمال بن همام
- ۴ - غایة الوصول الی شرح لب الأصول تألیف: زکریای انصاری
- ۵ - اصول الشاشی با شروح آن
- ۶ - اصول فقه تألیف: محمدرضا مظفر

اصول فقه شافعی (۴) (کد درس: ۲۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱، ۲، ۳)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانایی بر استخراج و استنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح

سرفصل دروس:

مبحث دلالة - نص - مفسر - محکم - خفی و جلی - مجمل و متشابه - عبارة النص - اشارة النص - دلالة النص - مفهوم مخالفة - مقاصد تشریح و متعلقات آن - مبحث نسخ - تعادل و تراجیح - مبحث اجتهاد و تقلید

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه (۳)

قواعد فقه (۱) (کد درس: ۲۹ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مقررات و قواعد کلی فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی آنها در فهم مشکلات حقوقی و فقهی

سرفصل دروس:

کلیاتی درباره قواعد فقهی

قواعد حقوق مدنی: الامور بمقاصدها، الیقین لا یزول بالشک، قاعده لا ضرر و لا ضرار، قاعده اعراض، قاعده ضمان ید، قاعده ضمان مقبوض به عقد فاسد، قاعده اتلاف و تسبیب، قاعده غرور، قاعده اقدام،

منابع اصلی:

۱. غمز عیون البصائر

۲. الاشباه و النظائر، سیوطی

۳. قواعد الاحکام فی مصالح الانام

قواعد فقه (۲) (کد درس: ۳۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: قواعد فقه (۱)

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با قواعد فقهی جزائی برای حل مسائل کیفری

سرفصل دروس:

قواعد حقوق جزائی: قاعده دفاع مشروع (اعتداء)، قاعده درأ، قاعده عاقله، قاعده جب، قاعده اقرار، قاعده اضطرار، قاعده اکراه، قاعده توبه، قاعده اتلاف و تسبیب.

منابع اصلی:

همان منابع مذکور در قواعد فقه (۱)

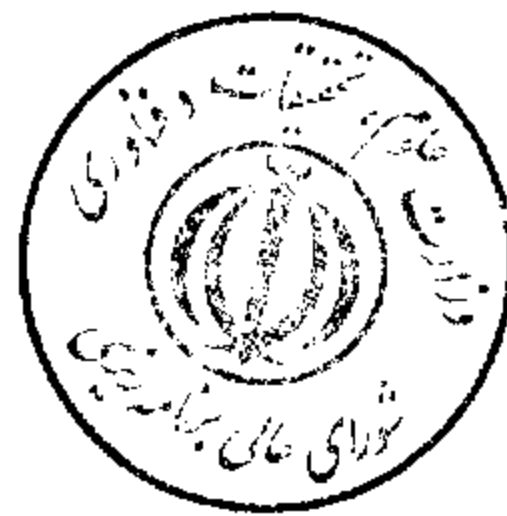
قواعد فقه جزائی استاد خلیل قبله‌ای از انتشارات سمت

قواعد فقه جزائی دکتر سید مصطفی محقق داماد

سرفصل دروس اختصاصی

فقه و حقوق حنفی

فقه (۱) (کد درس: ۱۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنفی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش عبادات:

۱. طهارت: وضو، غسل و تیمم
۲. صلاة: اعداد، شروط، کیفیت، انواع، خلل، قضاء، نماز مسافر و نماز جماعت
۳. صوم: شروط، مبطلات، انواع
۴. حج: استطاعت، انواع، مواقیت، افعال عمره، افعال حج، کفارات، احصار و صد.

منابع اصلی:

۱. مختصر الوقایة: عبدالله بن تاج الشریعة
۲. مختصر قدوری: ابن جعفر بغدادی، علامه احمد
۳. هدایه مرغینانی

منابع فرعی:

۱. بداية المجتهد، ابن رشد اندلسی
۲. فقه السنة، سید سابق
۳. الفقه الاسلامي و ادلته، دکتر وهبه زهیلی
۴. الفتح الغدير بشرح هدایة: کمال بن همام
۵. مجمع الانهر بشرح ملتقى الابحر، شیخ زاده
۶. الاسلام عقيدة و شریعة: امام شلتوت
۷. رد المختار علی شرح الدر المختار: ابن عابدین
۸. عمدة الرعاية: عبدالحی لکنوی

فقه (۲) (کد درس: ۱۹ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنفی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش معاملات (حقوق اقتصادی)

۱. عبادی: زکوة و خمس
۲. طبیعی: انفال، زمین و انواع آن، حقوق حیوانات.
۳. کشاورزی: احياء موات، مخابره، مزارعه، مساقات، بيع ثمار.
۴. صنعتی: معادن، صنایع محرمه (مانند صنعت مجسمه‌سازی، ظروف طلا و نقره و...)

منابع:

۱. منابع مذکور در فقه ۱
۲. فقه الزکاة دکتر یوسف قرضاوی

فقه (۳) (کد درس: ۲۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنفی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی)

۴. حقوق تجارت: متاجر، مکاسب محرمه، حقوق متعاقدین، شرایط عوضین، خیارات، آداب تجارت،

حق شفعه، احتکار

۵. اجاره و سرقفلی، اجاره بشرط تملیک، رهن و اجاره

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۴) (کد درس: ۲۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۳)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنفی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی):

۶. عقود اقتصادی و بانک لاربوی: ودیعه، حواله، صرف، ربا، قرض الحسنه، کفاله، رهن، شرکت، مضاربه، جعاله و جوائز.

۷. بیمه و ضمان: ضمان جریره، بیمه عاقله و...

۸. تکافل اجتماعی: عطیه، وقف، تحبیس، عاریه، لقطه، کفارات.

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۵) (کد درس: ۲۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنفی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق اقتصادی خانواده:

۱. مهریه همسر

۲. نفقه همسر

۳. وصیت

۴. ارث

۵. حجر

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۶) (کد درس: ۲۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه ۵

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوق خانواده از نظر حنفی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق خانواده

کلیات: تعریف خانواده، اهمیت اجتماعی و اقتصادی خانواده، مفهوم قرابت (نسبی، نسبی و رضاعی و اشاره به آثار هر یک)

۲. خواستگاری و احکام نظر

۳. نکاح: اقسام نکاح (دائم و منقطع)، شرایط نکاح، موانع نکاح، روابط مالی و غیر مالی زوجین

۴. انحلال نکاح: فسخ نکاح - موارد و موجبات آن، طلاق: موجبات طلاق، شرایط آن، اقسام طلاق و آثار آن

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۷) (کد درس: ۲۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۶)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنفی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق فرزندان

۱. حق نسبت اولاد: نسبت مشروع و نامشروع، نسبت ناشی از شبهه، نسبت ناشی از تلقیح مصنوعی، اثبات نسب، اماره و نفی ولد، آثار نسب (ولایت قهری) و وظایف و اختیارات ولی قهری، ناتوانی و عدم لیاقت قهری، سقوط ولایت قهری
۲. ولایت بر: نفس، حضانه، تعلیم و تربیت، مال و ازدواج اولاد
۳. حق رضاع و ارضاع اللباء و احکام محارم رضاعی
۴. حقوق مالی: نفقه اولاد، حجر (تصرف ممنوع اولاد نابالغ و سفیه و دیوانه)
۵. ورزشهای رزمی: سبک (مسابقات اسب دوانی) و رمایه (مسابقه تیراندازی)

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

اصول فقه حنفی (۱) (کد درس: ۲۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: -

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد

سرفصل دروس:

تعریف اصول - تعریف فقه - مباحث حکم - اقسام حکم شرعی، تکلیفی، وضعی - اقسام حکم تکلیفی - اقسام حکم وضعی (سبب، شرط، مانع، صحت و بطلان، حاکم، محکوم فیه، محکوم علیه - اهلیت و عوارض آن - عوارض مکتسبه - ادله احکام - قرآن، تعریف و حجیت آن، احکام قرآن و سایر متعلقات آن)

منابع اصلی:

۱. کتاب لب الأصول تألیف: قاضی زکریای انصاری

۲. اصول الشاشی

۳. الوجیز فی اصول الفقه تألیف: دکتر عبدالکریم زیدان

۴. اصول الفقه تألیف: استاد خلاف

منابع فرعی:

۱. المستصفی تألیف: امام محمد غزالی

۲. اصول الفقه تألیف: خضری بیگ

۳. ارشاد الفحول الی تحقیق الحق من علم الأصول تألیف: شوکانی

۴. اصول الشاشی با شروح آن

اصول فقه حنفی (۲) (کد درس: ۲۶ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱)

هدف: روش صحیح فراگیری استدلالی از روی قواعد فقه و پیدا کردن ملکه اجتهاد و استخراج مسائل فقهی از اصول و مصادر تشریح

سرفصل دروس:

سنت: تعریف سنت - انواع سنت - اجماع: تعریف اجماع - انواع اجماع - حجیت اجماع و سایر متعلقات آن - قیاس - استحسان - مصالح مرسله - قول صحابی - شرع من قبلنا - الاستصحاب

منابع اصلی:

۱. الوجیز فی اصول الفقه تألیف: دکتر عبدالکریم زیدان
۲. اصول الفقه تألیف: استاد خلاف

منابع فرعی:

۱. اصول الفقه الاسلامی تألیف: دکتر وهبة الزحیلی
۲. غایة الوصول الی شرح لب الأصول تألیف: زکریای انصاری
۳. اصول الشاشی با شروح آن
۴. جمع الجوامع تألیف: سبکی

اصول فقه حنفی (۳) (کد درس: ۲۷ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱ و ۲)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانایی استخراج و استنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح

سرفصل دروس:

لفظ و احکام آن - خاص و عام - مطلق و مقید - امر و متعلقات آن - مباحث نهی و متعلقات آن - مباحث عام و مشترك - حقیقت و مجاز - صریح و کنایه

منابع اصلی:

۱. اصول الفقه، کتاب الوجیز فی اصول الفقه تألیف: دکتر عبدالکریم زیدان
۲. اصول الفقه تألیف: استاد خلاف

منابع فرعی:

۱. اصول الفقه الاسلامی تألیف: دکتر وهبة الزحیلی
۲. جمع الجوامع تألیف: سبکی
۳. التحرير تألیف: کمال بن همام
۴. غایة الوصول الی شرح لب الأصول تألیف: زکریای انصاری
۵. اصول الشاشی با شروح آن
۶. اصول فقه تألیف: محمدرضا مظفر

اصول فقه حنفی (۴) (کد درس: ۲۸ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱ و ۲ و ۳)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانایی بر استخراج و استنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح

سرفصل دروس:

مبحث دلالة - نصّ - مفسّر - محکم - خفی و جلی - مجمل و متشابه - عبارة النصّ - اشارة النصّ - دلالة النصّ - مفهوم مخالفة - مقاصد تشریح و متعلقات آن - مبحث نسخ - تعادل و تراجمیح - مبحث اجتهاد و تقلید

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه (۳)

قواعد فقه (۱) (کد درس: ۲۹ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مقررات و قواعد کلی فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی آنها در فهم مشکلات حقوقی و فقهی

سرفصل دروس:

کلیاتی درباره قواعد فقهی

قواعد حقوق مدنی: الامور بمقاصدها، الیقین لا یزول بالشک، قاعده لا ضرر و لا ضرار، قاعده اعراض، قاعده ضمان ید، قاعده ضمان مقبوض به عقد فاسد، قاعده اتلاف و تسبیب، قاعده غرور، قاعده اقدام،

منابع اصلی:

۱. غمز عیون البصائر

۲. الاشباه و النظائر، سیوطی

منابع فرعی:

۱. قواعد الفقه: برکتی

۲. قواعد الاحکام فی مصالح الانام

قواعد فقه (۲) (کد درس: ۳۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: قواعد فقه (۱)

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با قواعد فقهی جزائی برای حل مسائل کیفری

سرفصل دروس:

قواعد حقوق جزائی: قاعده دفاع مشروع (اعتداء)، قاعده درأ، قاعده عاقله، قاعده جب، قاعده اقرار، قاعده اضطرار، قاعده اکراه، قاعده توبه، قاعده اتلاف و تسبیب.

منابع:

همان منابع مذکور در قواعد فقه (۱)

قواعد فقه جزائی استاد خلیل قبله‌ای از انتشارات سازمان سمت

قواعد فقه جزائی استاد دکتر محقق داماد

سرفصل دروس اختصاصی

فقه و حقوق مالکی

فقه (۱) (کد درس: ۱۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه مالکی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش عبادات:

۱. طهارت: وضو، غسل و تیمم
۲. صلاة: اعداد، شروط، کیفیت، انواع، خلل، قضاء، نماز مسافر و نماز جماعت
۳. صوم: شروط، مبطلات، انواع
۴. حج: استطاعت، انواع، مواقیت، افعال عمره، افعال حج، کفارات، احصار و صد.

منابع اصلی:

۱. اقرب المسالك
۲. مختصر: علامه خلیل

منابع فرعی:

۱. البهجة في شرح التحفة: ابي الحسن النسولى
۲. فقه السنة: سيد سابق
۳. الشرح الصدير: در دیر
۴. جواهر الاكليل، شرح مختصر العلامة الشيخ خليل: صالح الازهرى
۵. الرسالة، قيروانى
۶. المدونة الكبرى: امام مالك در دو جلد
۷. نيل الاوطار: امام شوکانى ۴ جلد

فقه (۲) (کد درس: ۱۹ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه مالکی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش معاملات (حقوق اقتصادی)

۱. عبادی: زکوة و خمس
۲. طبیعی: انفال، زمین و انواع آن، حقوق حیوانات.
۳. کشاورزی: احياء موات، مخابره، مزارعه، مساقات، بيع ثمار.
۴. صنعتی: معادن، صنایع محرمه (مانند صنعت مجسمه‌سازی، ظروف طلا و نقره و...)

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۳) (کد درس: ۲۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه شیعه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی)

۴. حقوق تجارت: متاجر، مکاسب محرمه، حقوق متعاقدين، شرایط عوضین، اختیارات، آداب تجارت،

حق شفعه، احتکار

۵. اجاره و سرقفلی، اجاره بشرط تمليك، رهن و اجاره

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۴) (کد درس: ۲۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۳)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه مالکی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی):

۶. عقود اقتصادی و بانک لاربوی: ودیعه، حواله، صرف، ربا، قرض الحسنه، کفاله، رهن، شرکت، مضاربه، جعاله و جوائز.

۷. بیمه و ضمان: ضمان جریره، بیمه عاقله و...

۸. تکافل اجتماعی: عطیه، وقف، تحبیس، عاریه، لقطه، کفارات.

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۵) (کد درس: ۲۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه مالکی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق اقتصادی خانواده:

۱. مهریه همسر

۲. نفقه همسر

۳. وصیت

۴. ارث

۵. حجر

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۶) (کد درس: ۲۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: فقه ۵

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوق خانواده از نظر فقه مالکی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق خانواده

کلیات: تعریف خانواده، اهمیت اجتماعی و اقتصادی خانواده، مفهوم قرابت (نسبی، سببی و رضاعی و اشاره به آثار هر یک)

۲. خواستگاری و احکام نظر

۳. نکاح: اقسام نکاح (دائم و منقطع)، شرایط نکاح، موانع نکاح، روابط مالی و غیر مالی زوجین

۴. انحلال نکاح: فسخ نکاح - موارد و موجبات آن، طلاق: موجبات طلاق، شرایط آن، اقسام طلاق و آثار آن

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۷) (کد درس: ۲۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۶)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه مالکی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق فرزندان

۱. حق نسبت اولاد: نسبت مشروع و نامشروع، نسبت ناشی از شبهه، نسبت ناشی از تلقیح مصنوعی، اثبات نسب، اماره و نفی ولد، آثار نسب (ولایت قهری) و وظایف و اختیارات ولی قهری، ناتوانی و عدم لیاقت قهری، سقوط ولایت قهری
۲. ولایت بر: نفس، حضانه، تعلیم و تربیت، مال و ازدواج اولاد
۳. حق رضاع و ارضاع اللباء و احکام محارم رضاعی
۴. حقوق مالی: نفقه اولاد، حجر (تصرف ممنوع اولاد نابالغ و سفیه و دیوانه)
۵. ورزشهای رزمی: سبق (مسابقات اسب دوانی) و رمایه (مسابقه تیراندازی)

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

اصول فقه مالکی (۱) (کد درس: ۲۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: ندارد

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد

سرفصل دروس:

تعریف اصول - تعریف فقه - مباحث حکم - اقسام حکم شرعی، تکلیفی و وضعی - اقسام حکم تکلیفی - اقسام حکم وضعی - (سبب - شرط - مانع - صحت و بطلان - حاکم - محکوم فیه - محکوم علیه - اهلیت و عوارض آن - عوارض مکتسبه - ادله احکام - قرآن - تعریف و حجیت آن - احکام قرآن و سائر متعلقات آن

منابع اصلی:

۱ - کتاب: لب الأصول تألیف قاضی زکریای انصاری

۲ - اصول الشاشی

۳ - الوجیز فی اصول الفقه تألیف دکتر عبدالکریم زیدان

۴ - اصول الفقه تألیف استاد خلاف

۵ - الموافقات فی أصول الاحکام: شاطبی

منابع فرعی:

۱ - المستصفی - تألیف امام محمد غزالی

۲ - اصول الفقه - تألیف خضری بیگ

۳ - ارشاد الفحول الی تحقیق الحق من علم الأصول - تألیف شوکانی

۴ - اصول الشاشی با شروح آن

۵ - اصول الفقه - تألیف مصطفی شلبی

اصول فقه مالکی (۲) (کد درس: ۲۶ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه (۱)

هدف: روش صحیح فراگیری استدلالی از روی قواعد فقه و پیدا کردن ملکه اجتهاد و استخراج مسائل فقهی از اصول و مصادر تشریح

سرفصل دروس:

سنت - تعریف سنت - انواع سنت - اجماع - تعریف اجماع - انواع اجماع - حجیت اجماع و سائر متعلقات آن - قیاس - استحسان - مصالح مرسله - قول صحابی - شرع من قبلنا - الاستصحاب

منابع اصلی:

- ۱ - الوجیز فی اصول الفقه تألیف دکتر عبدالکریم زیدان
- ۲ - اصول الفقه تألیف خلاف
- ۳ - الموافقات فی أصول الاحکام: شاطبی

منابع فرعی:

- ۱ - اصول الفقه الاسلامی - تألیف دکتر وهبة الزحیلی
- ۲ - غایة الوصول الی شرح لبّ الأصول - تألیف زکریای انصاری
- ۳ - اصول الشاشی با شروح آن
- ۴ - جمع الجوامع - تألیف سبکی
- ۵ - اصول الفقه - تألیف مصطفی شلبی
- ۶ - اصول الفقه - تألیف شیخ محمد خضری

اصول فقه مالکی (۳) (کد درس: ۲۷ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱ و ۲)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانائی بر استخراج و استنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح

سرفصل دروس:

لفظ و احکام آن - خاص و عام - مطلق و مقید - امر و متعلقات آن - مباحث نهی و متعلقات آن - مباحث عام و مشترك - حقیقت و مجاز - صریح و کنایه

منابع اصلی:

- ۱ - اصول الفقه: کتاب الوجیز فی اصول الفقه تألیف دکتر عبدالکریم زیدان
- ۲ - اصول الفقه تألیف استاد خلاف
- ۳ - الموافقات فی أصول الاحکام: شاطبی

منابع فرعی:

- ۱ - اصول الفقه الاسلامی - تألیف دکتر وهبة الزحیلی
- ۲ - جمع الجوامع - تألیف سبکی
- ۳ - التحرير - تألیف کمال بن همام
- ۴ - غایة الوصول الی شرح لب الأصول
- ۵ - اصول شاشی با شروح آن
- ۶ - اصول فقه - تألیف محمدرضا مظفر
- ۷ - اصول الفقه - تألیف مصطفی شلبی
- ۸ - اصول الفقه - تألیف شیخ محمد خضری

اصول فقه مالکی (۴) (کد درس: ۲۸ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: اصول فقه (۱، ۲، ۳)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانائی بر استخراج و استنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح

سرفصل دروس:

مبحث دلالة - نص - مفسر - محکم - خفی و جلی - مجمل و متشابه - عبارة النص - اشارة النص - دلالة النص - مفهوم مخالفة - مقاصد تشریح و متعلقات آن - مبحث نسخ - تعادل و تراجم - مبحث اجتهاد و تقلید

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه (۳)

قواعد فقه (۱) (کد درس: ۲۹ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مقررات و قواعد کلی فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی آنها در فهم مشکلات حقوقی و فقهی

سرفصل دروس:

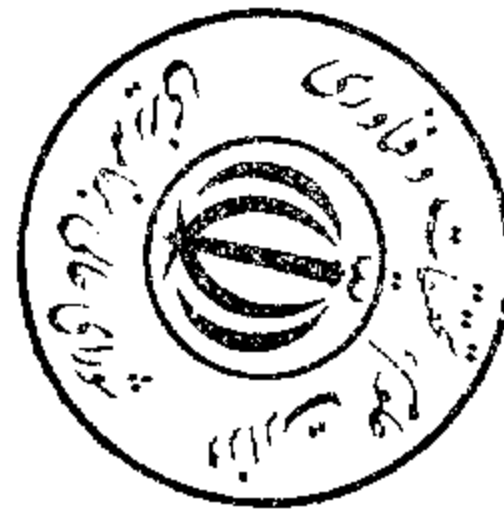
کلیاتی درباره قواعد فقهی - قاعده الامور بمقاصدها، قاعده الیقین لا یزول بالشک
قواعد حقوق مدنی: قاعده لا ضرر و لا ضرار، قاعده اعراض، قاعده ضمان ید، قاعده ضمان مقبوض به عقد
فاسد، قاعده اتلاف و تسبیب، قاعده غرور، قاعده اقدام

منابع اصلی:

۱. غمز عیون البصائر

۲. الاشباه و النظائر، سیوطی

۳. قواعد الاحکام فی مصالح الانام

قواعد فقه (۲) (کد درس: ۳۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: قواعد فقه (۱)

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با قواعد فقهی جزائی برای حل مسائل کیفری

سرفصل دروس:

قواعد حقوق جزائی: قاعده دفاع مشروع (اعتداء)، قاعده درأ، قاعده عاقله، قاعده جب، قاعده اقرار، قاعده اضطرار، قاعده اکراه، قاعده توبه، قاعده اتلاف و تسبیب.

منابع:

همان منابع مذکور در قواعد فقه (۱)

قواعد فقه جزائی استاد خلیل قبله‌ای از انتشارات سمت

قواعد فقه جزائی دکتر سید مصطفی محقق داماد

سرفصل دروس اختصاصی

فقه و حقوق حنبلی

فقه (۱) (کد درس: ۱۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنبلی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش عبادات:

۱. طهارت: وضو، غسل و تیمم
۲. صلاة: اعداد، ارکان، شروط، کیفیت، انواع، خلل، قضاء، نماز مسافر و نماز جماعت، نماز جنائز، نمازهای سنت
۳. صوم: شروط، مبطلات، انواع، مستنونات
۴. حج: استطاعت، انواع، مواقیت، افعال عمره، افعال حج، کفارات، احصار و صد.

منابع اصلی:

۱. مقنع یا منار السبیل فی شرح الدلیل
۲. زاد المستقنع (مختصر المقنع) شرف الدین حجاوی
۳. المجمل فی الفقه علی مذهب الامام احمد بن حنبل: ابی برکات

منابع فرعی:

۱. فقه السنة: سید سابق
۲. التنقیح فی تحریر احکام المقنع: علاء الدین مرداوی
۳. القواعد فی الفقه الاسلامی. حافظ عبدالرحمن بن رجب حنبلی
۴. المغنی لا بن قدامه حنبلی

فقه (۲) (کد درس: ۱۹ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنبلی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش معاملات (حقوق اقتصادی)

۱. عبادی: زکوة و خمس

۲. طبیعی: انفال، زمین و انواع آن، حقوق حیوانات.

۳. کشاورزی: احياء موات، مخابره، مزارعه، مساقات، بيع ثمار.

۴. صنعتی: معادن، صنایع محرمه (مانند صنعت مجسمه سازی، ظروف طلا و نقره و...)

منابع:

منابع مذکور در فقه (۱)

فقه (۳) (کد درس: ۲۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنبلی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی)

۴. حقوق تجارت: متاجر، مکاسب محرمه، حقوق متعاقدین، شرایط عوضین، خیارات، آداب تجارت،

حق شفعه، احتکار

۵. اجاره و سرقفلی، اجاره بشرط تملیک، رهن و اجاره

منابع:

منابع مذکور در فقه (۱)

فقه (۴) (کد درس: ۲۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۳)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنبلی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنیاله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی):

۶. عقود اقتصادی و بانک لاربوی: ودیعه، حواله، صرف، ربا، قرض الحسنه، کفاله، رهن، شرکت، مضاربه، جعاله و جوائز.

۷. بیمه و ضمان: ضمان جریره، بیمه عاقله و...

۸. تکافل اجتماعی: عطیه، وقف، تحبیس، عاریه، لقطه، کفارات.

منابع:

منابع مذکور در فقه (۱)

فقه (۵) (کد درس: ۲۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنبلی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق اقتصادی خانواده:

۱. مهریه همسر

۲. نفقه همسر

۳. وصیت

۴. ارث

۵. حجر

منابع:

منابع مذکور در فقه (۱)

فقه (۶) (کد درس: ۲۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۵)

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوق خانواده از نظر فقه حنبلی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق خانواده

کلیات: تعریف خانواده، اهمیت اجتماعی و اقتصادی خانواده، مفهوم قرابت (نسبی، نسبی، سببی و رضاعی و اشاره به آثار هر یک)

۲. خواستگاری و احکام نظر

۳. نکاح: اقسام نکاح (دائم و منقطع)، شرایط نکاح، موانع نکاح، روابط مالی و غیر مالی زوجهین

۴. انحلال نکاح: فسخ نکاح - موارد و موجبات آن، طلاق: موجبات طلاق، شرایط آن، اقسام طلاق و آثار آن

منابع:

منابع مذکور در فقه (۱)

فقه (۷) (کد درس: ۲۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۶)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه حنبلی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق فرزندان

۱. حق نسبت اولاد: نسبت مشروع و نامشروع، نسبت ناشی از شبهه، نسبت ناشی از تلقیح مصنوعی، اثبات نسب، اماره و نفی ولد، آثار نسب (ولایت قهری) و ظایف و اختیارات ولی قهری، ناتوانی و عدم لیاقت قهری، سقوط ولایت قهری
۲. ولایت بر: نفس، حضانه، تعلیم و تربیت، مال و ازدواج اولاد
۳. حق رضاع و ارضاع اللباء و احکام محارم رضاعی
۴. حقوق مالی: نفقه اولاد، حجر (تصرف ممنوع اولاد نابالغ و سفیه و دیوانه)
۵. ورزشهای رزمی: سبک (مسابقات اسب دوانی) و رمایه (مسابقه تیراندازی)

منابع:

منابع مذکور در فقه (۱)

اصول فقه حنبلی (۱) (کد درس: ۲۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: ندارد

هدف: روش صحیح فراگیری استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد

سرفصل دروس:

تعریف اصول - تعریف فقه - مباحث حکم - اقسام حکم شرعی، تکلیفی، وضعی - اقسام حکم تکلیفی - اقسام حکم وضعی (سبب) شرط، مانع، صحت و بطلان، حاکم، محکوم فیه، محکوم علیه - اهلیت و عوارض آن - عوارض نکتسبه - ادله احکام - قرآن، تعریف و حجیت آن، احکام قرآن و سایر متعلقات آن

منابع اصلی:

۱. الوجیز فی اصول الفقه تألیف دکتر عبدالکریم زیدان

۲. اصول الفقه تألیف خلاف

۳. الموافقات فی أصول الاحکام: شاطبی

منابع فرعی:

۱. اصول الفقه الاسلامی - تألیف دکتر وهبة الزحیلی

۲. غایة الاصول الی شرح لبّ الاصول - تألیف زکریای انصاری

۳. اصول الشاشی با شروح آن

۴. جمع الجوامع - تألیف سبکی

۵. اصول الفقه - تألیف مصطفی شلبی

۶. اصول الفقه - تألیف شیخ محمد خضری

اصول فقه حنبلی (۲) (کد درس: ۲۶ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۱)

هدف: روش صحیح فراگیری استدلالی از روی قواعد فقه و پیدا کردن ملکه اجتهاد و استخراج مسائل فقهی از اصول و مصادر تشریح

سرفصل دروس:

سنت - تعریف سنت - انواع سنت - اجماع - تعریف اجماع - انواع اجماع - حجیت اجماع و سائر متعلقات آن - قیاس - استحسان - مصالح مرسله - قول صحابی - شرع من قبلنا - الاستصحاب

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه حنبلی (۱)

اصول فقه حنبلي (٣) (كد درس: ٢٧ - ١)

تعداد واحد: ٢ واحد (٣٢ ساعت)

نوع واحد: نظري

پيشنياز: اصول فقه (١ و ٢)

هدف: فراگيري روش صحيح استدلال فقهی و پيدا کردن ملکه اجتهاد و توانائی بر استخراج و استنباط مسائل احكام فقهی از روی منابع تشريع

سرفصل دروس:

لفظ و احكام آن - خاص و عام - مطلق و مقيد - امر و متعلقات آن - مبحث نهی و متعلقات آن، - مبحث عام و مشترك - حقيقت و مجاز - صريح و كنايه

منابع اصلي:

١. اصول الفقه: الوجيز في اصول الفقه تأليف دكتور عبدالكريم زيدان

٢. اصول الفقه تأليف استاد خلاف

٣. المواقفات في اصول الاحكام: شاطبي

منابع فرعی:

١. اصول الفقه الاسلامی - تأليف دكتور وهبة الزحيلي

٢. جمع الجوامع - تأليف سبكي

٣. التحرير - تأليف كمال بن همام

٤. غاية الوصول الى شرح لب الأصول

٥. اصول الشاشي با شروح آن

٦. اصول فقه - تأليف محمدرضا مظفر

٧. اصول الفقه - تأليف مصطفى شلبي

٨. اصول الفقه - تأليف شيخ محمد خضري

اصول فقه حنبلی (۴) (کد درس: ۲۸ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: اصول فقه (۱ و ۲ و ۳)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانائی بر استخراج و استنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح

سرفصل دروس:

مبحث دلالة - نصّ - مفسّر - خفی و جلی - مجمل و متشابه - عبارة النصّ - اشارة النصّ - دلالة النصّ - مفهوم مخالفة - مقاصد تشریح و متعلقات آن - مبحث نسخ - تعادل و تراجیح - مبحث اجتهاد و تقلید

منابع:

منابع مذکور در اصول فقه (۳)

قواعد فقه (۱) (کد درس: ۲۹ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مقررات و قواعد کلی فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی آنها در فهم مشکلات حقوقی و فقهی

سرفصل دروس:

کلیاتی درباره قواعد فقهی - قاعده الامور بمقاصدها، قاعده الیقین لا یزول بالشک
قواعد حقوق مدنی: قاعده لا ضرر و لا ضرار، قاعده اعراض، قاعده ضمان ید، قاعده ضمان مقبوض به عقد
فاسد، قاعده اتلاف و تسبیب، قاعده غرور، قاعده اقدام،

منابع اصلی:

۱. غمز عیون البصائر
۲. الاشباه و النظائر، سیوطی

منابع فرعی:

۱. قواعد الفقه: برکتی
۲. قواعد الاحکام فی مصالح الانام

قواعد فقه (۲) (کد درس: ۳۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: قواعد فقه (۱)

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با قواعد فقهی جزائی برای حل مسائل کیفری

سرفصل دروس:

قواعد حقوق جزائی: قاعده دفاع مشروع (اعتداء)، قاعده درأ، قاعده عاقله، قاعده جب، قاعده اقرار، قاعده اضطرار، قاعده اکراه، قاعده توبه، قاعده اتلاف و تسبیب.

منابع:

همان منابع مذکور در قواعد فقه (۱)

قواعد فقه جزائی استاد خلیل قبله‌ای از انتشارات سازمان سمت

قواعد فقه جزائی استاد دکتر محقق داماد

سرفصل دروس اختصاصی

فقه و حقوق زیدی

فقه (۱) (کد درس: ۱۸ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه زیدی از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش عبادات:

۱. طهارت: وضو، غسل و تیمم
۲. صلاة: اعداد، شروط، کیفیت، انواع، خلل، قضاء، نماز مسافر و نماز جماعت
۳. صوم: شروط، مبطلات، انواع
۴. حج: استطاعت، انواع، مواقیت، افعال عمره، افعال حج، کفارات، احصار و صد.

منابع اصلی:

۱. کتاب الاحکام فی الحلال و الحرام یحیی بن الحسین در دو جلد
۲. مجموع الفقه الكبير

منابع فرعی:

۱. المجموع: امام زید
۲. البحر الزخار، الجامع لمذاهب الامصار: ابن مرتضی
۳. الررض النضیر (شرح مجموع الفقه الكبير): صنعانی حسین بن احمد

فقه (۲) (کد درس: ۱۹ - ۱)

تعداد واحد: ۴ واحد (۶۴ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

بخش معاملات (حقوق اقتصادی)

۱. عبادی: زکوة و خمس
۲. طبیعی: انفال، زمین و انواع آن، حقوق حیوانات.
۳. کشاورزی: احياء موات، مخاברה، مزارعه، مساقات، بيع ثمار.
۴. صنعتی: معادن، صنایع محرمه (مانند صنعت مجسمه‌سازی، ظروف طلا و نقره و...)

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۳) (کد درس: ۲۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی)

۴. حقوق تجارت: متاجر، مکاسب محرمه، حقوق متعاقدین، شرایط عوضین، اختیارات، آداب تجارت،

حق شفعه، احتکار

۵. اجاره و سرقتی، اجاره بشرط تملیک، رهن و اجاره

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۴) (کد درس: ۲۱ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۳)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

دنباله بخش معاملات (و حقوق اقتصادی):

۶. عقود اقتصادی و بانک لاربوی: ودیعه، حواله، صرف، ربا، قرض الحسنه، کفاله، رهن، شرکت، مضاربه، جعاله و جوائز.

۷. بیمه و ضمان: ضمان جریره، بیمه عاقله و....

۸. تکافل اجتماعی: عطیه، وقف، تحبیس، عاریه، لقطه، کفارات.

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۵) (کد درس: ۲۲ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق اقتصادی خانواده:

۱. مهریه همسر

۲. نفقه همسر

۳. وصیت

۴. ارث

۵. حجر

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۶) (کد درس: ۲۳ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۵)

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوق خانواده از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق خانواده

کلیات: تعریف خانواده، اهمیت اجتماعی و اقتصادی خانواده، مفهوم قرابت (نسبی، سببی و رضاعی و اشاره به آثار هر یک)

۲. خواستگاری و احکام نظر

۳. نکاح: اقسام نکاح (دائم و منقطع)، شرایط نکاح، موانع نکاح، روابط مالی و غیر مالی زوجین

۴. انحلال نکاح: فسخ نکاح - موارد و موجبات آن، طلاق: موجبات طلاق، شرایط آن، اقسام طلاق و آثار آن

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

فقه (۷) (کد درس: ۲۴ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: فقه (۶)

هدف: آشنایی دانشجویان با فقه از متون اصیل فقهی

سرفصل دروس:

حقوق فرزندان

۱. حق نسبت اولاد: نسبت مشروع و نامشروع، نسبت ناشی از شبهه، نسبت ناشی از تلقیح مصنوعی، اثبات نسب، اماره و نفی ولد، آثار نسب (ولایت قهری) و وظایف و اختیارات ولی قهری، ناتوانی و عدم لیاقت قهری، سقوط ولایت قهری
۲. ولایت بر: نفس، حضانه، تعلیم و تربیت، مال و ازدواج اولاد
۳. حق رضاع و ارضاع اللباء و احکام محارم رضاعی
۴. حقوق مالی: نفقه اولاد، حجر (تصرف ممنوع اولاد نابالغ و سفیه و دیوانه)
۵. ورزشهای رزمی: سبق (مسابقات اسب دوانی) و رمایه (مسابقه تیراندازی)

منابع:

منابع مذکور در فقه ۱

اصول فقه زیدی (۱) (کد درس: ۲۵ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: -

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد.

سرفصل دروس:

امام زید فقیه و مجتهد - طرق استنباط در فقه زیدی .

استفاده از علم کلام ، لغت و علم الاحکام . چگونگی اجتهاد ، حکم عقل در تکلیف ، قرآن نخستین مصدر فقه ، قراءات سبع ، محکم و متشابه ، اقسام محکم ، نص جلی و نص خفی ، ظواهر کتاب ، عام و خاص ، و تخصیص عام بوسیله اجماع عام ، اجماع عترت ، قیاس مورد نظر زیدی و بخبر واحد .

منابع اصلی:

ارشاد الفحول ، شوکانی ، محمد بن علی .

الفصول اللؤلؤیة ، ابن عبد الهادی ، حسام الدین ابراهیم .

معیار الفصول فی علم الاصول .

الکاشف فی أصول الزیدیة .

منابع فرعی:

المجموع امام زید .

الامام زید ، محمد ابو زهره .

معیار الفقول .

اصول فقه زیدی (۲) (کد درس: ۲۶ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه (۱)

هدف: روش صحیح فراگیری استدلالی از روی قواعد فقه و پیدا کردن ملکه اجتهاد و استخراج مسائل فقهی از اصول و مصادر تشریح.

سرفصل دروس:

سنت، اقسام سنت و مراتب آن، خبر واحد از نظر زیدیه. مراتب خبر واحد شروط روایت، قرابت به پیامبر شرط قبول نیست ولی اساس ارجحیت است.

مفهومات در قرآن و سنت: معنای متطوق و مفهوم از نظر زیدیه، مفهوم مخالفت، مفهوم لقب، مفهوم وصف، مفهوم شرط، مفهوم غایت، مفهوم عدد، مفهوم حصر، تخصیص عام یا مفهوم افعال النبی ﷺ و جایگاه آن در اصول زیدی و اقسام آن.

منابع:

همان منابع مذکور در اصول فقه زیدی سرفصل ۱.

اصول فقه زیدی (۳) (کد درس: ۲۷ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشیناز: اصول فقه (۲)

هدف: روش صحیح فراگیری استدلالی از روی قواعد فقه و پیدا کردن ملکه اجتهاد و استخراج مسائل فقهی از اصول و مصادر تشریح.

سرفصل دروس:

اجماع: تعریف اجماع، ادوار اجماع، اجماع صحابه، اجماع در عصر اجتهاد، اجماع فتره، اجماع عترت، حجیت اجماع، امکان اجماع و وقوع آن، شروط اجماع، انواع اجماع از نظر زیدیه، سند اجماع، مراتب اجماع، اجماع سکوتی، طرق معرفت اجماع، رأی و فتوای صحابی، قیاس از نظر زیدیه، ارکان قیاس، اقسام قیاس، استحسان، مصلحة مرسله.

منابع:

همان منابع مذکور در اصول فقه زیدی ۱

اصول فقه زیدی (۴) (کد درس: ۲۸ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشینـاز: اصول فقه (۱ و ۲ و ۳)

هدف: فراگیری روش صحیح استدلال فقهی و پیدا کردن ملکه اجتهاد و توانایی بر استخراج و استنباط مسائل احکام فقهی از روی منابع تشریح .

سرفصل دروس:

استصحاب ، اقسام استصحاب از نظر زیدیه ، استصحاب براءت ، استصحاب ملک ، استصحاب حکم ، استصحاب حال . گستره استفاده از استصحاب در فقه زیدی .
دلیل عقل و حظر و اباحه ، تحسین و تقبیح عقلی .
اجتهاد ، معنی اجتهاد ، اجتهاد کامل ، اجتهاد ناقص ، تخریج مناط ، تنقیح مناط ، شروط مجتهد ، مراتب مجتهدین ، تجزیه اجتهاد ، بقاء اجتهاد ، تقلید در مذهب زیدی ، تقلید میت .

منابع اصلی:

همان منابع مذکور در اصول فقه زیدی ۱ .

منابع فرعی:

الفتاوی الخیریه .

روضه الناظر و وجنة المناظر .

منهاج الوصول شرح معیار العقول فی علم الاصول .

قواعد فقه (۱) (کد درس: ۲۹ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مقررات و قواعد کلی فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی آنها در فهم مشکلات حقوقی و فقهی

سرفصل دروس:

کلیاتی درباره قواعد فقهی - قاعده الامور بمقاصدها، قاعده الیقین لا یزول بالشک
قواعد حقوق مدنی: قاعده لا ضرر و لا ضرار، قاعده اعراض، قاعده ضمان ید، قاعده ضمان مقبوض به عقد
فاسد، قاعده اتلاف و تسبیب، قاعده غرور، قاعده اقدام،

منابع اصلی:

۱. غمز عیون البصائر
۲. الاشباه و النظائر، سیوطی

منابع فرعی:

۱. قواعد الفقه: برکتی
۲. قواعد الاحکام فی مصالح الانام

قواعد فقه (۲) (کد درس: ۳۰ - ۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۳۲ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: قواعد فقه (۱)

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با قواعد فقهی جزائی برای حل مسائل کیفری

سرفصل دروس:

قواعد حقوق جزائی: قاعده دفاع مشروع (اعتداء)، قاعده درأ، قاعده عاقله، قاعده جب، قاعده اقرار، قاعده اضطرار، قاعده اکراه، قاعده توبه، قاعده اتلاف و تسبیب.

منابع:

همان منابع مذکور در قواعد فقه (۱)

قواعد فقه جزائی استاد خلیل قبله‌ای از انتشارات سازمان سمت

قواعد فقه جزائی استاد دکتر محقق داماد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۳۶۶۳

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، دوره، سه‌ماهه، ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سبب‌هایی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن نروس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سبب‌هایی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۳/۶/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا جاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمد کاظم نائینی

دستورالعمل شورای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۴

شماره: ۲۳/۲۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)
شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد. این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد.)

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد می تواند اختصاص به رساله داشته باشد.

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقابیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند. در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای شماره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

۳۱۹